

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

K životu zády:

Dopad vrcholového a rekreačního veslování na životní styl veslařů

Bakalářská práce

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Anna Krumpholcová**
Osobní číslo: **H18147**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**
Téma práce: **K životu zády: Dopad vrcholového a rekreačního veslování na životní styl veslařů**
Zadávající katedra: **Katedra sociální a kulturní antropologie**

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce porovná rozdíly v dopadu na životní styl veslařů, kteří se veslování věnují na vrcholové nebo rekreační úrovni. Jedná se konkrétně o české veslařské prostředí a veslaře v kategorii muži/ ženy (19-28 let) nebo muži senioři/ ženy seniorky (29 a více let). Cílem je nahlížet na sportovní veslování z perspektivy sociálních věd, pokusit se ho zařadit do širšího kontextu života veslařů a najít kladné a záporné stránky vrcholového i rekreačního veslování v souvislosti se životním stylem. Studentka pro zjištění cílů využije metodu nezúčastněného pozorování a metodu rozhovoru s vybranými informátory.

Rozsah pracovní zprávy:

Rozsah grafických prací:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace. 4. vyd. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-736-7040-2.
2. PANUŠKA, Přemysl. Veslařský trénink. Praha: Český veslařský svaz, 2001.
3. PERIČ, Tomáš a Josef DOVALIL. Sportovní trénink. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2118-7.
4. SECHER, Niels a Stefanos VOLIANITIS. Rowing. Oxford: Wiley-Blackwell, 2007. ISBN 978-1-4051-5373-7.
5. SEKOT, Aleš a Josef DOVALIL. Sociologické problémy sportu. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2562-8.
6. SLEPIČKOVÁ, Irena. Sport a volný čas: vybrané kapitoly. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1039-6.
7. SOUKUP, Martin. Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2567-6.
8. Český veslařský svaz. Řády závodního veslování. Praha: Olympia, a.s., 2007. ISBN 978-80-7376-045-8.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.

Katedra sociální a kulturní antropologie

Oponent bakalářské práce:

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.

Katedra věd o výchově

Datum zadání bakalářské práce:

31. března 2020

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. března 2021

---

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.

děkan

PhDr. Adam Horálek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2019

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, bude práce zveřejněna prostřednictvím prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 20. 4. 2021

Anna Krumpholcová

PODĚKOVÁNÍ

V první řadě děkuji vedoucímu mé práce PhDr. Tomáši Boukalovi, Ph.D. za jeho užitečné rady a velmi cenné připomínky. Děkuji Veslařskému klubu Lysá nad Labem za poskytnutí prostorů a prostředků k focení. Děkuji i všem informátorům za jejich ochotu mi otevřeně odpovědět na otázky. A v neposlední řadě děkuji také své rodině, která mě podporovala po celou dobu studia.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá porovnáním životního stylu veslařů, kteří se veslování věnují nebo věnovali na vrcholové či rekreační úrovni. V práci je nahlíženo na sport a sportovní veslování z pohledu sociálních věd. Cílem práce je zařadit veslování do širšího kontextu života veslařů a najít kladné a záporné stránky rekreačního a vrcholového veslování, které spočívají v časové náročnosti, socializaci či finanční stránce. Pro zjištění cíle práce jsou využita data z kvalitativního výzkumu pomocí rozhovorů s informátory a retrospektivního zúčastněného pozorování autorky, která se sama závodnímu veslování 9 let věnovala. Všichni informátoři jsou členové Veslařského klubu Lysá nad Labem, kde výzkum probíhal.

KLÍČOVÁ SLOVA

sport, rekreační sport, vrcholový sport, životní styl, veslování

TITLE

Facing life backwards: Impact of professional and recreational rowing to lifestyle of rowers

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with comparing the lifestyle of professional and recreational rowers who used to row in the past or who are rowing now. The thesis tackles the issue of sport from the perspective of social science. The main goal of this thesis is to put rowing in the broader context of rowers' lives and to find positive and negative sides of rowing in conjunction with financial aspects, socialization or time consumption. To determine the main goal of this thesis, data from qualitative research is used. Data was obtained, thanks to interviews with informants and retrospective participant observation of the author, who devoted herself to competitive rowing for 9 years. All informants are members of the Rowing Club Lysá nad Labem, where the research also took place.

KEYWORDS

sport, recreational sport, professional sport, lifestyle, rowing

OBSAH

SEZNAM ILUSTRACÍ	8
ÚVOD	9
1 SPORT V PERSPEKTIVĚ SOCIÁLNÍCH VĚD	10
1.1 Sport	10
1.2 Antropologie sportu	11
1.3 Sport jako socializační činitel	12
1.4 Vrcholový sport versus rekreační sport.....	14
1.5 Sport a volný čas	16
1.6 Sport v souvislosti se životním stylem.....	17
1.7 Nové trendy ve vrcholovém a rekreačním sportování	18
2 VESLOVÁNÍ	19
2.1 Charakteristika veslování	19
2.2 Veslařské názvosloví.....	20
2.3 Historie veslování.....	26
3 SPORTOVNÍ TRÉNINK	28
3.1 Sportovní trénink v obecné rovině	28
3.2 Veslařský trénink	29
3.2.1 Zimní příprava	29
3.2.2 Letní příprava.....	30
4 VESLAŘSKÝ KLUB LYSÁ NAD LABEM.....	32
5 METODOLOGIE PRÁCE	33
5.1 Charakteristika výzkumného souboru.....	34
5.2 Výzkumné otázky.....	35
5.3 Zúčastněné pozorování.....	64
ZÁVĚR	66
POUŽITÁ LITERATURA	69

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1 - Havlinka.....	21
Obrázek 2 - Krákorec.....	21
Obrázek 3 - Vzpěra	21
Obrázek 4 - Slajd	22
Obrázek 5 - Nohavky	22
Obrázek 6 - Balónek	23
Obrázek 7 - Kačena.....	23
Obrázek 8 - Sekera.....	24
Obrázek 9 - Věneček.....	24
Obrázek 10 - Pačina.....	24
Obrázek 11 - Veslařský klub Lysá nad Labem.....	32

ÚVOD

Novodobým specifickým rysem pro civilizační pohyb je takzvaná „sportifikace“ kultury, což znamená, že se přebírají různé civilizované vzory a symboly ze sportovního odvětví do dalších životních oblastí. Dříve se s tímto jevem nebylo možné setkat, ale zase naopak byla populace mnohem zdatnější. Nyní úroveň zdatnosti klesá z důvodu celkového způsobu životního stylu, ale přesto narůstá zájem o sportovní dění a sport samotný. Do tohoto nárůstu se sice řadí i pasivní sledování sportovních soutěží, ale také nově vybudovaná fitness centra, posilovny a instituce zabývající se zdravým životním stylem. Také lze zaznamenat nárůst zájmu o extrémní a rizikové sporty nebo o jógu, která dříve za sport vůbec považována nebyla. Dnes se sport pro lidi stává formou radosti a uvolnění, nikoli honbou za vítězstvím či úspěchem.¹ Ale i přesto se najdou sportovci, pro které je sport vše, věnují se mu na vrcholové úrovni a veškeré úsilí směřují k vysněnému vítězství.

Téma bakalářské práce „Dopad vrcholového a rekreačního veslování na životní styl veslařů“ je pro mě zajímavé hlavně z toho důvodu, že jsem se veslování na závodní úrovni sama 9 let věnovala. První závody jsem absolvovala na podzim roku 2008, kdy mi bylo 10 let a spadala jsem dle rozdělení věkových skupin závodního veslování do kategorie přípravka. V roce 2009 v kategorii mladších zákyň jsem odstartovala závodní éru se vším všudy a v červnu jsem se stala mistryní České republiky na skifu. Během dalších let v žákovské kategorii jsem trénovala třikrát týdně a veslování jsem brala jako takový kroužek po škole, na němž se setkám se svými kamarády. Téměř každý víkend byly závody, na které jsem se vždy těšila hlavně kvůli kamarádům a medaile byly jen bonus. V té době se mi v hlavě zrodila myšlenka, že bych se jednoho dne chtěla stát olympijskou vítězkou. V 15 letech se otevíraly v dorostenecké kategorii nové možnosti v podobě větších mezinárodních závodů. Tehdy jsem si začala uvědomovat, že mi veslování brání v sociálním začleňování například do třídního kolektivu. Veškerá odpoledne a téměř všechny víkendy jsem trávila sportem, zatímco spolužáci ze třídy chodili společně ven. Přesto pro mě ale veslování zůstalo na prvním místě. Věnovala jsem se mu stále naplno, ale z nějakého důvodu už to nestačilo na výkony mých soupeřek. Zároveň ani necítila potřebu se jim vyrovnat, a současně s tím se i rozplynul můj sen o olympijských hrách. Neuměla jsem si představit, že bych tréninky trávila ještě více času než doposud. Naštěstí jsme stále měli dobrý kolektiv, kde podobný názor převládal, a i díky tomu jsem u veslování vydržela až do svých 19 let.

---

¹ JIRÁSEK, I.: Filosofická kinantropologie. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005, s. 78

Veslování mi ale do života dalo mnohem více než fyzickou zdatnost. Dalo mi přátelé a mnoho vlastností, které nacházím jako užitečné v mnoha směrech života. Díky odtrénovaným rokům se sport stal nedílnou součástí mého přesvědčení a běžnou náplní každého dne. Nedokážu si představit život bez aktivního pohybu, proto stále pravidelně sportuji, ale pouze pro udržení dobrého psychického i fyzického zdraví. Zajímavé ale je sledovat veslaře, kteří se stále veslování věnují na vrcholové úrovni a jsou mu naprosto oddaní. Se stejnou mírou zvědavosti také ráda pozoruji osudy veslařů, kteří svou kariéru ukončili stejně jako já a nyní žijí úplně jiné životy než dříve.

První část práce je věnována obecnému pojmu „sport“, který je zařazen do perspektivy sociálních věd či volného času, a také rozdílu vrcholového a rekreačního sportu. V další části je představeno samotné veslování a konkrétní Veslařský klub Lysá nad Labem, s jehož členy jsem uskutečnila rozhovory. Praktická část práce je tedy věnovaná rozhovorům na téma veslování a životní styl s rekreačními veslaři a sportovci, kteří se veslování věnují nebo věnovali na vrcholové úrovni.

1 SPORT V PERSPEKTIVĚ SOCIÁLNÍCH VĚD

V této kapitole bude nejdříve představen sport sám o sobě a se uvede jeho významu v oblasti sociologického pojetí. Další důležitou podkapitolu bude představovat vysvětlení rozdílu mezi vrcholovým a rekreačním sportem. V poslední části je prostor pro definici volného času a životního stylu v souvislosti se sportovní aktivitou.

1.1 Sport

Slovo „sport“ je odvozeno z latinského slova „disportare“, které má svůj význam jako „rozptylovat se“ nebo „bavit se“, a vzniklo z anglického slova „disport“, které se překládá velmi podobně. Překlad jeho příbuzného anglického slova „sportability“ je „žerty, šprýmy či náklonnost“ a francouzského slova „disporter“ je „bavit se“. Z toho vyplývá, že v době svého vzniku sloužil sport převážně jako forma zábavy a měl jen rekreační charakter. Doba vzniku sportu se uvádí do období devatenáctého století v Anglii. V životě tehdejších vládnoucích vrstev hrál roli hlavně jako zdroj společenské zábavy, rekreace a relaxace, také vyjadřoval příslušnost k třídě, protože jeho pozorování bylo velmi oceňované.²

---

² ČECHÁK, V.: Sociologie sportu. Praha: Olympia, 1986, s. 7

V roce 1992 zástupci evropských zemí převzali zodpovědnost za tělovýchovu a sport, poté vznikla Evropská charta sportu. Charta hovoří o významu sportu ve společnosti takto: „Sportem se rozumí všechny formy pohybové činnosti, které ať již prostřednictvím organizované účasti či nikoliv, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních.“.

3

1.2 Antropologie sportu

Antropologie sportu sice nepatří mezi hlavní tematiku sociální a kulturní antropologie, ale zahrnuje témata jako je například politika identit, kulturní změna, kulturní konstrukt nebo rituál, která už jsou pro ni více atraktivní. Sport vytváří prostředí, ve kterém je prostor pro vytváření, vyjednávání a komunikování identit. Na sport může také být nahlíženo jako na instituci, v rámci které se vštěpují a následně reprodukují společensky, kulturně a ideologicky podmíněné hodnoty, a zároveň vytváří významné hrdiny, do kterých jsou tyto hodnoty promítány. Sport je otázkou tělesné aktivity, která je propojená s kontrolou nad tělem a tělesnými jevy jako je pach, bolest, únava nebo euforie a radost z pohybu.⁴

Pocit euforie po sportovní aktivitě se dle mého názoru jen těžko vyrovná jinému pocitu. Člověk může mít před sportem špatnou náladu nebo pocit, že se kolem něj hromadí jen stres a problémy, ale je zaručené, že během výkonu tyto pocity a nálady potlačí, a po výkonu je vystřídá radost, dobrý pocit z odvedené práce a každý problém je mnohem menší. Pro mě každý běh nebo hodina strávená cvičením je ideální formou mentální očisty, a ne vždy se musím nutně hnát za nejlepšími výkony.

Maurice Meleau-Ponty ovlivnil antropologické myšlení tím, že přikládal velkou váhu tělu a tělesnosti jako prostředku prožívání světa. Jeho přístup vycházel z předpokladu, který zmínili Desjarlais a Throop, že „prožívané tělo je existenciální startovací bod, z něž vychází veškeré naše sociální, fyzické nebo prožitkové vztahování k světu“. Ale také zdůrazňuje, že se nejedná jen o osobní záležitost, protože tělesnost je vždy osobní komunikací s tělesností jiných lidí. Právě toto sdílení tělesnosti nám předává schopnost vzájemného porozumění a empatického vcítění.⁵

---

³ SLEPIČKOVÁ, I.: Sport a volný čas. Praha, 2000, s. 22

⁴ JETMAROVÁ, J.: Fenomenologie ultravytrvalostního sportu. Český lid 104 (1), 2017, s. 55

⁵ JETMAROVÁ, J.: Fenomenologie ultravytrvalostního sportu. Český lid 104 (1), 2017, s. 56-57

Zajímavá je také specifická vytrvalostního sportu, ve kterém sportovec soupeří hlavně sám se sebou. Proto vytrvalostní sport může být určitou formou sebepoznání. Je to zde mnohem patrnější než u sportů, kde hlavní roli hraje soupeření a porovnávání sil s ostatními lidmi.⁶ Veslování není primárně vytrvalostním sportem, ale přibližně třikrát do roka se veslaři zúčastní závodů na dlouhou trať – tedy 6000 metrů, což je trojnásobek běžné závodní dráhy. A z vlastní zkušenosti mohu potvrdit, že během tohoto závodu hlavou veslaře proběhne nespočet myšlenek, kvůli kterým je mnohem náročnější závod dokončit. Jedná se tedy spíše o veslařův souboj se svou hlavou než se soupeři.

1.3 Sport jako socializační činitel

Prostřednictvím sportu se vždy vyjadřoval životní styl, hodnoty a zájmy jedince, ať už na úrovni jednotlivých tříd nebo vrstev. Nejedná se jen o úsilí o dosažení maximálního výkonu nebo tělesné zdatnosti, ale je zprostředkovatel nového životního stylu a nových životních hodnot. Sport tedy není jen činnost, ale také něco, co plní společenské funkce a slouží jako nástroj k plnění individuálních, společenských a celospolečenských cílů. Důležitý je důraz na jeho společenský význam, protože to není konání, které by směřovalo pouze k individuálním zájmům. Proto sport formuje způsob života celé společnosti a zasahuje i do společenského postavení jednotlivců.⁷ Řada výzkumných studií poukázala na významné postavení sportu v oblasti hodnotové orientace zejména mladé generace a také, že své místo má mezi činnostmi, které tvoří náplň volného času. Studie, které se zabývaly sociálním kontextem sportu a byly zaměřené na sociální vlivy sportu, opakovaně potvrzovaly, že přítomnost sportu v životě jedince je chápána jako něco nezbytného a jako součást obecně přijímaných hodnot individuálního a společenského života. Sport vytváří sociální prostředí, které upravuje proces samotné socializace a také se uplatňují i sociální vlivy v prostředí sportu. Samotný proces socializace je obecně chápán jako zejména proces sociálního učení, který se uskutečňuje od nejranějšího věku dítěte. Jelikož se do sportovního prostředí vstupuje již v dětském věku, je vliv daného sportu na průběh socializace velmi zásadní.⁸

K tématu socializace lze pro sportovní prostředí využít přístupu Heinemanna (1998), který vychází ze čtyř dimenzí socializace, které se nevážou jen na sportovní rovinu, ale i na obecnou rovinu. První dimenze je *společenská identita*, do které jsou zahrnuty normy, symboly a sociální techniky. Člověk si tyto normy musí osvojit a přijmout je za závazné. Právě sport je

---

⁶ JETMAROVÁ, J.: Fenomenologie ultravytrvalostního sportu. Český lid 104 (1), 2017, s. 59

⁷ ČECHÁK, V.: Sociologie sportu. Praha: Olympia, 1986, s. 9, 11

⁸ SLEPIČKA, P.: Psychologie sportu. Praha, 2009, s. 106-107

prostředí, kde se s těmito normami a hodnotami setkáme, a které jsou často odlišné od norem běžných. Za druhou dimenzi je možné považovat *sebeidentitu*, považovanou za sladění požadavků sociálních rolí a osobností jedince. Souvisí hlavně s potřebami, přáním a zkušenostmi jedince, které musí být v souladu tak, aby byla zachována identita určitého člověka, ale zároveň nedošlo k vyloučení ze sociální integrace. Jelikož je sport prostředím, v němž se pozice a role velmi často mění, vytváří ideální předpoklady pro ovlivňování vlastní identity sportovce, ale je určen i pro zvládnání široké škály sociálních rolí v procesu socializace. *Sebeprosazení* je považováno za třetí dimenzi. Zahrnuje vyváženost mezi společenskou identitou jedince a jeho sebeidentitou. Jde tedy o schopnost autonomního chování a reflexivní aplikace sociálních norem. Jelikož se sportovní prostředí vyznačuje jako specifické socializační prostředí, nabízí možnosti flexibilního přístupu k sociálním normám. Sport sám o sobě vyžaduje kreativní a rychlé řešení v rychle se měnících situacích. S řešením musí jednotlivci přijít sám za sebe anebo dokonce v kooperaci nebo konfrontaci s druhými sportovci. Poslední identitou je *propojení sebepojetí se sociálními závazky jedince*, které je spojené s perspektivou spojení vlastního jednání do vyššího celku. Je zde zdůrazněna nutnost vazby jednotlivce na jeho sociální okolí, což je výstižné pro sportovní prostředí. Při sportu je nezbytný sociální kontakt jednotlivce s druhými.⁹

Dnes žijeme v době, kdy se sport stal mezinárodním fenoménem a má několik důležitých úloh v souvislosti s populací, jako je například rozšiřování mezinárodního podvědomí pomocí celosvětových sportovních událostí, nebo je také jednou z hnacích sil ekonomického rozvoje jednotlivých zemí, protože sport je schopen přispívat i k rozvoji například takzvaného třetího světa.¹⁰ V průběhu konání olympijských her a jiných významných sportovních akcí stává pojítkem skupin lidí, kteří mají odlišné sociální, kulturní nebo náboženské zájmy. Sport určitě přitahuje pozornost lidí, ale pomalu se z něj vytrácí původní význam. Stává se z něj především předmět divácké pozornosti, než aby byl součástí každodenních forem volnočasových aktivit. Bohužel je sport stále více spojován s komerční propagací prostřednictvím atletů nebo kupováním a prodáváním sportovních nadějí za milionové částky. Na sport je nahlíženo z různých úhlů pohledu, někdo ho bere jako rituální oběť lidské energie, jiný ho zase bere jako běžný prostředek mezilidských vztahů, pro někoho dalšího to zase může být forma utváření osobní identity a individuálních rozdílů.¹¹ V mém životě je sport mojí součástí, je to moje určitá forma socializace a něco, co utváří mé já. Při

---

⁹ SLEPIČKA, P.: Psychologie sportu. Praha, 2009, s. 108-109

¹⁰ SEKOT, A.: Sociologické problémy sportu. Praha, 2008, s. 7

¹¹ SEKOT, A.: Sociologické problémy sportu. Praha, 2008, s. 8-9

sportu se moje myšlenky upřou pouze na daný výkon a po něm je moje hlava takzvaně čistá a připravená fungovat tak, jak má.

1.4 Vrcholový sport versus rekreační sport

Je jasné, že to, s čím se setkáváme v rámci vrcholového sportu, je znatelně odlišné od toho, co se nachází v oblasti rekreačního sportu. Výkonností vrcholový sport klade důraz na posouvání hranic lidských možností, je založen na tvrdé sportovní přípravě, bolesti a zřeknutí se zdraví a duševní pohody, což vede k úspěchu ve sportovní soutěži. Právě vrcholovému sportu je přisuzováno, že může odvádět pozornosti lidí od aktivního sportování a přivádět je ke sportování pasivnímu, tedy k pouhému diváctví. Zároveň se ale také může stát ideální motivací pro tyto diváky, která je popožene k tomu, aby sami začali sportovat. Velký problém, který vrcholový sport provází, je určitá snaha o co nejvyšší materiální zisk, protože sportovci na této úrovni jsou za svůj výkon odměňováni, a také získávají pozornosti ze stran veřejnosti. Toto sice vede k velkému zájmu publika o sportovní události, ale s tím úzce souvisí i očekávání extrémních výsledků od vrcholových sportovců. V tomto odvětví se objevuje princip „vítězství vs. prohra“, tudíž nic mezi tím, což se bez pochyby stává hnacím motorem pro vrcholové sportovce, ale často se může obrátit v něco problematického.¹² Snadno se tedy může stát, že jsou na sportovce, kteří se výkonnostnímu vrcholovému sportu věnují, kladeny vysoké nároky hlavně časové, ale samozřejmě také materiální a finanční. Je třeba zdůraznit, že sport na této úrovni formuje osobnost člověka mnohem více než rekreační sport. Vrcholový sport i mnohem více ovlivňuje celý způsob života vrcholového sportovce.¹³

Oproti tomu kondičně rekreační sport je výhradně aktivitou volného času a kombinací určitých vtaů. Může se jednat o mezilidské vztahy, vztah mezi tělem a duchem a mezi fyzickou aktivitou a prostředím. Zde je důraz kladen na osobní projev, udržování dobrého zdravotního stavu, vzájemné porozumění s ostatními sportovci a v neposlední řadě na prožitek. Zájmový rekreační sport může mít znaky soutěživosti, ale je z největší části zaměřen na pozitivní získávání mezilidských kontaktů a na osobním pocitu radosti z pohybových sportovních aktivit. Volnočasový sport je tedy sport, který zahrnuje všechny druhy sportovních aktivit, které nejsou spojeny s ambicí vítězství, lámání rekordů nebo získávání materiálních odměn. Není tedy primárně založen na soupeření s nějakým jiným sportovcem, ale jen k osobě samotného sportujícího jedince. Jedná se tedy o překonání předchozího výkonu, který může být například

---

¹² SEKOT, A.: Sociologické problémy sportu. Praha, 2008, s. 29-30

¹³ ČECHÁK, V. Sociologie sportu. Praha: Olympia, 1986, s. 112

uzvednutá větší váha v oblasti vzpírání, dosažení většího kilometrového výkonu ve spojitosti například s cykloturistou či překonání předchozího času běhu na danou vzdálenost. Motivace k udržení si fyzické kondice, se zpravidla dostavuje až u sportovců staršího věku. Ráda bych ale dodala, že většinou je pozdě, proto by už malé dítě mělo být vedeno ke sportu s myšlenkou, že právě sport je jedním z klíčů ke zdraví. Časem se to pro něj stane automatickou činností a nemusí se k tomu ve stáří přemlouvat. Na této bázi sportování se utváří významné charakterové vlastnosti jako je sebeovládání, týmový duch, schopnost vcítění a ochota tvrdě pracovat.¹⁴

Zásadní rozdíl mezi vrcholovým a rekreačním sportem je v tom, že u vrcholového sportu se sportování stává prioritou v životním směřování, zatímco u rekreačního sportování má sportovec i jiné priority, které se týkají například kariérního růstu či rodinného života. V rámci určitých sociálních a hodnotových charakteristik je tedy vrcholový sport vytržen z běžného sociálního okolí, zatímco rekreační sport je v něm hluboce zakotven. Bohužel v souvislosti s tímto protikladným zařazením může dojít k vymizení poslání sportu, což může vést k ohrožení jeho další existence.¹⁵

A jaký smysl sport v našem životě tedy má? Funkce tělesných aktivit jsou zmíněny například ve studii Lapáčkové z roku 1980, na kterou autor Čechák odkazuje ve své knize, a zde jsou vypsány alespoň některé z nich:

- uspokojování a kultivace lidské potřeby fyzické aktivity, která souvisí s udržením rovnováhy fyzických a psychických sil,
- aktivní oddech a rekreace,
- kompenzace jednostranných vlivů způsobu života a práce,
- estetický prožitek cvičícího z vlastní fyzické aktivity,
- zvyšování tělesné kondice a udržování fyzické zdatnosti,
- mentálně hygienická funkce,
- seberealizace,
- navazování přátelských a společenských kontaktů,
- zpestření náplně volného času,
- celková kultivace lidské osobnosti,
- morální funkce, která souvisí s podřízením se kolektivu, kázní, fair play nebo potřebnou mírou odříkání.

---

¹⁴ SEKOT, A.: Sociologické problémy sportu. Praha, 2008, s. 31-32

¹⁵ SEKOT, A.: Sociologické problémy sportu. Praha, 2008, s. 32-33

Významných funkcí, které ale sport do našich životů přináší je mnohem více. Je opomenuta například řada specificky sociálních funkcí jako jsou funkce sociálně integrativní, emancipační, třídně a skupinově identifikační nebo zdravotně preventivní.¹⁶

Vyplývá z toho tedy, že sport by měl tvořit pouze doplněk k prostému životnímu stylu, který člověka určitým způsobem utváří, zároveň utváří jeho sociální život a udržuje jeho fyzické i psychické zdraví. Bohužel pokud se vždy něco začne dělat v extrémní míře, nevznikne z toho nic hezkého. To samé platí o sportu, ovšem vždy záleží na povaze jedince, a na tom, jak se k tomu postaví.

1.5 Sport a volný čas

Volný čas lze chápat jako spojení svobodné volby, časového prostoru, formy činnosti, symbolu sociálního statusu a nástroje a funkce sociálních skupin a životního stylu. V běžném životě člověk musí plnit mnoho povinností, které mu zaručují, že přežije, že bude mít, co jíst, kde spát, a bude mít možnost toto vše v určité míře zajistit i pro své blízké. Vedle této doby ovšem přichází na řadu čas, kdy si může zvolit činnost, které se bude věnovat naprosto nezávisle na předchozích povinnostech, a tato činnost bude sloužit výhradně pro jeho potěšení. Volný čas je tedy jakousi dobou „navíc“ a hlavní důraz je kladen na svobodný výběr této volnočasové činnosti. Jedinec se těmto činnostem věnuje za účelem odpočinku, zábavy a rozvoje osobnosti. Do volného času se také promítá sociální postavení nebo příslušnost k určité sociální skupině, protože lidé s vysokým ekonomickým a sociálním statusem mají možnost volby daleko svobodnější než lidé, kteří nemají tak prosperující finanční zázemí. Významná je také úloha volného času v prevenci negativních sociálních jevů, které pramení v tom, že lidé mají potíže s uspokojováním svých potřeb. V sociální skupině, ve které se v tento čas pohybuje, jedinec vyrůstá, učí se a rozvíjí se, tudíž se volný čas stává nástrojem sociální kontroly.¹⁷

Možnosti náplně volného času jsou téměř nekonečné. Oproti tomu, ale časový prostor, který je k těmto aktivitám určen, není příliš velký. Proto se možná často stává, že lidé dávají přednost jiným a méně časově náročným aktivitám před těmi aktivitami sportovními. Není proto samozřejmostí, že se každý ve svém volném čase bude věnovat sportovním aktivitám, nebo alespoň aktivitám, které jsou založeny na pohybu. Dalším problémem je, že si v dnešní době lidé velmi stěžují na nedostatek volného času. Ovšem zde se dá polemizovat o tom, zda k tomu mají opravdu objektivní důvody nebo je to pouze subjektivní pocit. Právě nedostatek volného

---

¹⁶ ČECHÁK, V. Sociologie sportu. Praha: Olympia, 1986, s. 89-90

¹⁷ SLEPIČKOVÁ, I.: Sport a volný čas. Praha, 2000, s. 9-11

času se stává důvodem, zabraňujícím dospělým, mládeži i dětem k aktivní účasti ve sportu. Důležité je ale zmínit, že kdo se sportování ve volném čase věnovat chce, čas si vždy najde. Lidem, kteří bojují s časovým harmonogramem dne, je potřeba poradit, jak si den uspořádat tak, aby v něm byl prostor pro sport a rekreaci. Tato oblast se nazývá time management, což v překladu znamená hospodaření s časem. Dá se uplatnit jak v pracovním životě, tak i v rámci volného času. Kvalita a množství volného času jednotlivců vypovídá o úrovni a kvalitě celé společnosti, není to tedy pouze záležitost jedince.¹⁸

Sport ale již dříve nesouvisel pouze s volným časem, protože své místo postupně nalézal i mezi dalšími společenskými vrstvami, pro které měl význam jako zdroj získávání prostředků k životu. A po druhé světové válce vstoupil do popředí výkon společně s jeho ekonomickým oceněním.¹⁹ Je tedy důležité zmínit, že pro vrcholové sportovce bude náplní volného času samozřejmě nejspíš aktivita jiného druhu než sportovní, protože to spadá do kategorie povinností, jelikož s tím je spojena potřeba obživy.

1.6 Sport v souvislosti se životním stylem

Životní styl je jedním z nejzákladnějších faktorů ovlivňující kvalitu života jedince. Utváří se v průběhu celého života a nejvíce je ovlivněn situacemi, kdy se člověk dostává do kontaktu s lidmi ve svém okolí. V této oblasti se střetává různé působení vlivů výchovy, sociálního prostředí, ekonomických podmínek, kulturních zvyklostí a mnoho dalšího. Určitě se zde ale i projeví vrozené předpoklady nebo vlastnosti člověka. Životní styl lze charakterizovat jako rozmanitý soubor všech lidských aktivit od myšlení, přes chování až po jednání, které mají v životě jedince trvalejší místo, většinou se opakují, jsou typické a předvídatelné. Životní styl je souhrnně projevem lidské osobnosti v nejširším smyslu.²⁰

Účast na jednotlivých sportovních aktivitách je záležitost především jednotlivce, který se díky tomu stane součástí určité (většinou malé) sociální skupiny, ale její realizace obsahuje velký společenský kontext. Jde o životní styl, ve kterém je sport zapojen do každodenního režimu a zahrnuje různorodé pohybové aktivity, které uspokojují potřeby jednotlivce.²¹

Na sportování a pohybové aktivity můžeme nahlížet jako na činnosti, které společně s jinými aspekty podmiňují harmonický průběh procesu socializace, ale také jako na činnosti

---

¹⁸ SLEPIČKOVÁ, I.: Sport a volný čas. Praha, 2000, s. 17-18

¹⁹ SLEPIČKOVÁ, I.: Sport a volný čas. Praha, 2000, s. 19-20

²⁰ SLEPIČKOVÁ, I.: Sport a volný čas. Praha, 2000, s. 37

²¹ SLEPIČKA, P.: Psychologie sportu. Praha, 2009, s. 106

přispívající ke generování sociálního statusu, protože spadají do systému statusových symbolů. Největší vliv na to, zda člověk provozuje sportovní aktivitu, mají demografické charakteristiky, mezi jež spadá věk a pohlaví. Význam lze ale i připsat sociálnímu postavení. Klasická sociologie poukázala na to, že vyšší vrstvy společnosti se mohou vymezovat vůči ostatním pomocí různých činností a postojů. Provozování sportu je dnes spojeno převážně s časovými dispozicemi a s rozdílností přístupu k finančním prostředkům. Vyskytuje se zde tedy úzká spojitost s životní úrovní.²²

1.7 Nové trendy ve vrcholovém a rekreačním sportování

V posledních letech se stále více rozmáhá síla sociálních sítí, kde lidé sdílí svůj život. Základem, který si populace vytvořila sama, je přidávat příspěvky, které daného uživatele některé ze sociálních sítí ukazují v tom nejlepší světlo. Tento trend zasáhl i oblast sportu, proto stále více lidí běhá, plave, chodí do posilovny, dělá jógu nebo se začali otužovat. Dále vznikají i různé aplikace propojené s hodinkami, kde si jednotliví vrcholoví a rekreační sportovci porovnávají své výsledky. Může se jednat způsob motivace, ale je nutné, aby se to nepřeměnilo v nezdravé soupeření, nesoucí s sebou opačné důsledky než zdravý vztah k pohybu.

Zmíněné otužování se sice nedá považovat za sport, ale je nyní velmi spojované se sportovní aktivitou a zdravým životním stylem. Koupele ve studené vodě je oblíbená u amatérských i profesionálních sportovců, kteří se snaží pomoci svým bolavým, oteklým a ztuhlým svalům. Odborníci se totiž domnívají, že ponoření se do studené vody, čemuž se také dá říkat kryoterapie, pomáhá snižovat zánět svalů a bolest. Vědci se tedy snažili zjistit, zda tato metoda opravdu funguje, a tak uskutečnili analýzu 17 malých studií s 366 dobrovolníky. Jednotlivé uskutečněné pokusy ukázaly, že koupel ve studené vodě je opravdu mnohem účinnější než běžná regenerace, pokud člověk chce pomoci bolavým svalům.²³ V dnešní době jsou ale tomuto trendu přikládány další benefity, které už ověřené žádnou studií zatím nejsou. Ovšem každý, kdo se na sociálních sítích chce ukázat jako někdo se zdravým životním stylem, přidává na svůj profil fotku ve studené vodě. V tomto se velmi projevila síla sociálních sítích.

---

²² SEKOT, A.: Sociologické problémy sportu. Praha, 2008, s. 42-43

²³ Muscle Soreness – Is Cold Water Immersion Effective For Treatment. *Medicalnewstoday.com* [online]. 20. 2. 2012 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/241916#1>

2 VESLOVÁNÍ

V této kapitole bude představen jeden určitý druh sportovní aktivity, kterou je veslování. Nejdříve bude popsána obecná charakteristika veslování, a poté se k tomu připojí i názvosloví a slang, který je pro tento sport typický. Kapitola bude doplněna mými vlastními zkušenostmi nebo názory, které jsem za svoji kariéru načerpala.

2.1 Charakteristika veslování

Veslování je pohybová aktivita, která spočívá v pohonu lodě pomocí vesel. Tento přenos pohonné síly, která je vyvinuta z vesel na loď, se děje přes osu pevně spojenou s trupem veslařské lodi. Oporou pro vnější část vesla, která se nazývá lopatka, se v tu chvíli pohybu stává voda. Veslař, který na lodi sedí a vyvíjí svou silou pohyb, kterým umožňuje veslům vytvořit hnací pohon, sedí zády ke směru jízdy na pohyblivém sedátku.²⁴ Sedátko se pohybuje díky tomu, že má kolečka, která pasují do takzvaných „lyžinek“. Tento způsob veslování se vykonává v jarních, letních a popřípadě podzimních měsících, v zimních měsících se veslaři přesouvají do vnitřních prostor a pohyb vykonávají na veslařském trenažéru nebo bazénu. Veslařský trenažér nebo veslařská loď umístěná na bazénu ideálně napodobují aktivní veslování, proto se také oficiálně považují za veslování. Na jedné veslařské lodi sedí posádka, tedy veslaři, kteří veslují, ale zároveň se na lodi může nacházet někdo, kdo nevesluje, a tomu se přezdívá kormidelník nebo kormidelnice. Lodní kategorie jsou určeny typem lodi a počtem lidí v posádce, jedná se tedy o:

- 1x – skif, na kterém sedí jeden veslař
- 2x – dvojskif, na kterém sedí dva veslaři
- 4x- - čtyřka párová bez kormidelníka, na které sedí čtyři veslaři
- 4x+ - čtyřka párová s kormidelníkem, na které sedí čtyři veslaři a jeden kormidelník
- 2- - dvojka bez kormidelníka, na které sedí dva veslaři, ale každý z nich má jedno veslo
- 2+ - dvojka s kormidelníkem, na které sedí dva veslaři (každý z nich má jedno veslo) a jeden kormidelník
- 4- - čtyřka nepárová bez kormidelníka, na které sedí čtyři veslaři, ale každý z nich má jedno veslo

---

²⁴ Český veslařský svaz: Řády závodního veslování. Praha: Olympia, 2007, s. 9

- 4+ - čtyřka nepárová s kormidelníkem, na které sedí čtyři veslaři (každý z nich má jedno veslo) a jeden kormidelník
- 8+ - osmiveslice, na které sedá osm veslařů (každý z nich má jedno veslo) a jeden kormidelník

Zároveň se také veslování dělí na věkové kategorie, které jsou rozděleny podle stáří a pohlaví veslařů.²⁵ Věkové kategorie se dělí následovně:

- Mladší žáci a žákyně – 11-12 let
- Starší žáci a žákyně – 13-14 let
- Dorostenci a dorostenky – 15-16 let
- Junioři a juniorky – 17-18 let
- Senioři B a seniorky B – 19-22 let
- Senioři a seniorky – 19 let a starší
- Muži masters a ženy masters – 27 let a starší²⁶

Základní vzdálenosti, na kterých se závodí, jsou 2000 m, 1500 m a 1000 m. Různé věkové kategorie závodí na rozdílných vzdálenostech, proto jsou základní tři. Dále veslaři závodí i na dlouhých distančních tratích, mezi které se počítá například závod na 6000 m, nebo naopak krátké tratě, mezi které se počítají například sprinty na 500 m.²⁷

2.2 Veslařské názvosloví

Na začátek zde bude představen popis samotné veslařské lodi a vesla, který je sám o sobě velmi specifický a názvům rozumí v mnoha případech opravdu jen veslaři.

- Havlinka – otvor, který je určený pro uchycení vesla

²⁵ Český veslařský svaz: Řády závodního veslování. Praha: Olympia, 2007, s. 9

²⁶ Český veslařský svaz: Řády závodního veslování. Praha: Olympia, 2007, s. 16

²⁷ Český veslařský svaz: Řády závodního veslování. Praha: Olympia, 2007, s. 10

Obrázek 1 - Havlinka

- Krákorec – konstrukce připevněná k lodi, její součástí je havlinka, tudíž slouží pro vesla

Obrázek 2 - Krákorec

- Vzpěra – připevněná tyč ke krákorcí, která ho drží, aby se neohnul při větší síle záběru

Obrázek 3 - Vzpěra

- Křídlo – novější verze krákorce, které je lepší tím, že je lépe tvarované a dělá loď rychlejší
- Board/vlnolam – jsou součástí lodi po stranách, jelikož jsou vyvýšené, tak zajišťují, aby se do lodi nedostala voda, slouží k manipulaci s lodí
- Slajd – vozíček, pomocí kterého se veslař pohybuje dopředu a dozadu

Obrázek 4 - Slajd

- Kolečničky (viz obr. 4) – lyžinky, na kterých je umístěn slajd a umožňují mu pohyb
- Nohavky – slouží pro upevnění nohou veslaře

Obrázek 5 - Nohavky

- Balónek – je umístěn na konci lodi a převážně zajišťuje bezpečnost při potenciální srážce lodí

Obrázek 6 - Balónek

- Kačena – nachází se ve spodu lodi a stimuluje kormidlo, aby loď samovolně nezatáčela

Obrázek 7 - Kačena

- Kormidlo – je umístěné v zadní části lodi a jeho natáčením je udáván směr, buď samotným kormidelníkem nebo jedním ze členů posádky
- List – zakončení vesla, které je rozšířené, aby se s ním mohl vykonat dostatečný odpor ve vodě (používají ho žákovské kategorie)
- Sekera – zakončení vesla, které je rozšířeno ještě více, aby se mohl vykonat ještě větší odpor ve vodě (používají ho dorostenecké kategorie a výše)

Obrázek 8 - Sekera

- Věneček (viz obr. 9 modrá část) – je umístěn v horní polovině vesla a slouží k tomu, aby veslo bylo umístěné v havlince a nejezdilo nahoru a dolů

Obrázek 9 – Věneček

- Kožení (viz obr. 9 zelená část) – část na vesle, na kterém je umístěn věneček
- Pačina – je úplně v horní části vesla a veslaři za ní veslo drží, proto je pogumovaná, aby se veslo neklouzalo z ruky

Obrázek 10 - Pačina

I samotné pojmenování veslařů v posádce se může zdát pro běžnou populaci nepochopitelné:

- Štok/ strok/ veslovod – veslař, který sedí v lodi jako první a udává tempo, ostatní veslaři musí jet podle něho
- Háček – veslař, který naopak sedí v lodi až na konci, měl by to být nejlehčí člen posádky, ale není to pravidlo
- Sedma, šestka, pětka, čtyřka, trojka, dvojka – označují pozice, na kterých veslaři sedí
- Lehkovážný veslař – veslař, který spadá do lehké váhové kategorie, neoficiálně přezdívaný jako „lehkáč“

Je důležité zmínit, že pokud se v kontextu pojmenování veslařů používá pouze mužský rod, rozumějí se tím muži i ženy.²⁸

Zde jsou další slova nebo slovní spojení, která se používají výhradně ve veslařském prostředí:

Oficiální slova a slovní spojení:

- Oddíl – veslařský klub
- Jízda – označení pro jeden start v závodě
- Závod – soubor jízd jedné disciplíny, což znamená, že například veslař na skifu jede nejdříve rozjížděku, poté opravnou jízdu, může se dostat do semifinále, z něho pak do finále o další místa, nebo do finále A, kde se bojuje o první místo
- Regata – souvislé časové rozvržení všech závodů v určitém místě a době
- Ergoregata – závody na veslařském тренаžéru
- Společenství – když je posádka v lodi tvořena veslaři ze dvou a více klubů/oddílů

29

Neoficiální slova a slovní spojení:

- Veslák – veslařský klub
- Repre – veslařská reprezentace

---

²⁸ Český veslařský svaz: Řády závodního veslování. Praha: Olympia, 2007, s. 10

²⁹ Český veslařský svaz: Řády závodního veslování. Praha: Olympia, 2007, s. 10

- Chytit kraba – stav, kdy se veslaři zasekne veslo ve vodě a na chvíli to přeruší jeho jízdu
- Cvaknout se – situace, kdy se veslař s lodí převrhne a skončí ve vodě
- Kontrovat – pohybovat vesly opačným směrem, než je správný veslařský záběr
- Krákorčák/ téčko/ desítka – náradí, které se používá k rozmontování lodi (tedy k tomu, kdy se z lodi odmontují krákorce, aby se mohla převézt na jiné místo)
- Téčko/trenažér – přezdívá se tak veslařský trenažér
- Kozy/ kozičky – konstrukce, na které se umisťují lodě poté, co je vyndají z vody, lodě se na nich umyjí, poté se uklidí do loděnice
- Jet nahoru – znamená proti proudu
- Jet dolů – znamená po proudu
- Shodit lodě – činnost, při které se odmontují krákorce z lodi
- Nahodit lodě – činnost, při které se namontují krákorce na loď
- Pouťák – závod, který není mistrovský

2.3 Historie veslování

Za dva milníky v Evropě je považován rozvoj lidské dopravy na souši, což znamenalo domestikaci zvířat a objevení kola. Společně s tímto rozvojem je spojována konstrukce vodních plavidel, které umožňují přepravu velkého množství zboží, tyto tři vynálezy jsou objeveny dlouho před rozvojem rozsáhlých silničních sítí. Efektivní využívání pákového pohybu, který usnadňuje pohon i velkých lodí proti větru, je zásluhou vesla. Dříve bylo vodní plavidlo považováno za nejefektivnější dopravní prostředek. První znázornění veslařské lodi se dokonce datuje do roku 5800 př. n. l. ve Finsku, ale větší obchodní lodě poháněné vesly vyvinuli až Fénicičané a Egypťané v roce 3000 př. n. l. Čluny poháněné pomocí dlouhých vesel lze vidět na freskách 5. dynastie faraonů v Egyptě v roce 2500 př. n. l. Veslařské lodě byly použity při námořních bitvách ve starověkém Řecku a Římě. Existuje také důkaz, že se více než 100 lodí a 1900 veslařů zúčastnilo veslařských regat, jež byly organizované římskými císaři Augustem a Claudiem. V roce 1987 byla v Pireu postavena replika první válečné lodi klasického světa, na kterou se vešlo až 170 veslařů, nesla název Olympias. Tato loď byla dokonce o několik let později použita ve štafetě pochodně na olympijských hrách v Aténách v roce 2004. Zajímavostí je, že moderní lidé jsou v průměru přibližně o 20 cm vyšší než staří Řekové, proto konstrukce lodi s přesnými rozměry starodávného plavidla vedla ke stísněnému veslování a následnému omezení posádky, aby dokázala pohánět loď s plnou účinností. Lodě se tedy postupem let

vyvíjely a šířily se po celé Evropě. V různých státech se konaly veslovací soutěže či významné regaty. Jednalo se například o veslařskou soutěž na švédských jezerech, v roce 1315 byla Benátkách uspořádána regata a na Maltě se odehrávaly tradiční závody rytířů ve vodě. Veslování jako moderní organizovaný sport vznikl v Anglii za vlády Henryho VII, kterému vládnutí skončilo v roce 1509.³⁰

Již od počátku 18. století se v Anglii pořádaly oficiální veslařské závody. První velká veslařská regata byla organizována v roce 1775 a v roce 1829 byl pořádán dodnes populární závod osmiveslic univerzit Oxford a Cambridge.³¹ V USA se první organizované závody veslařských lodí konaly v New Yorku v polovině 17. století. Stejně jako v Anglii bylo i zde veslování populární na univerzitách. Na Harvardu a Yaleu se začalo veslovat v roce 1843 nebo 1844 a první závody na osmách byly na vzdálenosti 7,4 km uspořádány v roce 1852. Do Německa přišlo vědomí o veslování přes Hamburk v roce 1836, v roce 1883 byla založena Německá veslovací asociace a až v roce 1925 se oficiálně organizovaly první veslařské závody.³² Právě díky obchodníkům z Německa se veslování dostalo i do Čech. První závody se ale u nás konaly už při příležitosti oslav příjezdu prvního vlaku do Prahy v roce 1845. V roce 1860 vznikl v Praze na Žofíně první veslařský klub s názvem English Rowing Club, zahrnoval členy nejen z Anglie a Německa, ale také právě i z Čech. Zájem o veslování se rozmohl mezi Sokoly a v rámci Sokolu v Praze byl založen veslařský odbor, proto později došlo k ustanovení dalších veslařských odborů v Hodoníně, Roudnici nad Labem a Písku. V roce 1920 jsme se stali členy FISA, což je mezinárodní veslařská federace, která mimo jiné umožňovala účast českých veslařů na mezinárodních závodech. U nás jsou jednoznačně dodnes neprestížnějším veslařským závodem Primátorky, které se proslavily v roce 1910 závodem o Primátorský štít.³³

Třeboňské čtyřce s kormidelníkem, která zvítězila na olympijských hrách v roce 1952 nebo dvojskifu, který si dojel pro zlatou medaili na olympijských hrách v roce 1960, se právem připisuje zásluha na rozvoji veslařského sportu. V poválečné době se u nás konalo několik vrcholných veslařských akcí, které se pořádaly hlavně v prostorách sportovního centra Račice. Jednalo se například o mistrovství světa dospělých v roce 1993 či veslařů do 23 let v roce 2009. Na přelomu 20. a 21. století se u nás zaznamenalo velkých medailových úspěchů například skifaře Václava Chalupy nebo skifaře, který spadl do kategorie lehkých vah, Michala Vabrouška. Momentálně jsou zde vynikajícími veslaři skifaři Ondřej Synek a Miroslava

---

³⁰ SACHER, N.: Rowing, 2007, s. 1-3

³¹ Veslo [online]. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.veslo.cz/historie0>

³² SACHER, N.: Rowing, 2007, s. 5

³³ Veslo [online]. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.veslo.cz/historie0>

Knapková – Topinková. Oba dva se mohou pyšnit několika tituly z mistrovství světa nebo Evropy, či medailemi z olympijských her.³⁴

3 SPORTOVNÍ TRÉNINK

U každého sportu, který se vykonává na závodní úrovni, značnou část volného času zabere trénink. Zaměření, náročnost a časový harmonogram se ale u různých druhů sportu liší. Proto se tato kapitola zaměří na trénink v obecné rovině, a poté na konkrétní veslařský trénink.

3.1 Sportovní trénink v obecné rovině

Definice sportovního tréninku může znít jako příprava jedince nebo týmu na soutěže, které mohou mít podobu závodu nebo utkání. Dříve se trénink bral jako přehrávání běžných výkonů sportovců, které předváděli na daných soutěžích. Jelikož se sport celkově vyvíjel, tak se vyvíjela i ta tréninková sféra. Sportovci se začali účastnit olympijských her a mezinárodních závodů pod záštitou sportovních federací, tudíž zjistili, že pouhé opakování běžného výkonu už nestačí. Začala se tedy objevovat různá tréninková cvičení, která měla sportovce na daný výkon připravit mnohem důkladněji. Dnes je trénink brán jako složitý a účelně organizovaný proces, který má za úkol rozvíjet specializované výkonnosti sportovce ve sportovním odvětví, na které je zaměřený. Jedná se o velmi dlouhodobý proces, který ve většině případů začíná již v raném dětském věku jedince a vrcholí v dospělosti, v některých sportech dokonce až po 30. roce věku závodníka. Postupem času se začala rozvíjet i důležitá pozice trenéra nebo kouče, bez kterého si dnes trénink už skoro nedokážeme představit. Trenér se musí prokazovat jako odborník na problematiku a jako organizátor cvičení – tedy samotného tréninku. Celý tréninkový proces využívá poznatků z řady vědních oborů, kterými jsou například fyziologie, psychologie nebo biomechanika. Spojení všech oblastí zajišťuje konstituování teoretických základů tréninku, proto by v nich měl být vzdělán každý trenér, aby mohl být úspěšný. Efektivní trénink se často stává týmovou záležitostí, ve které velkou roli hraje vysoká odbornost a vzdělanost trenéra. Cílem tréninku je dosažení nejvyšší sportovní výkonnosti jedince ve uvoleném sportovním odvětví a důraz je kladen na všestranný rozvoj.³⁵

V tréninku je tedy zahrnut jak tělesný, tak psychický a sociální rozvoj, který spočívá v osvojování sportovních dovedností, rozvíjení kondice a formování osobnosti sportovců. Všechny složky jsou ve smyslu specifických požadavků konkrétního sportovního odvětví, ale

---

³⁴ Veslo [online]. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.veslo.cz/historie0>

³⁵ PERIČ.: Sportovní trénink, Praha, 2010, s. 10-12

i v širším slova smyslu jako je například občanský život.³⁶ Sama za sebe musím říct, že samotný trénink a následné závodění, není pouze o daných fyzických výkonech, ale také o posouvání psychických hranic, týmovém duchu, získávání zodpovědnosti, disciplíny, oddanosti, pokory, úcty, respektu a cílevědomosti. Všechny tyto vlastnosti, které se sportovním tréninkem získají, se dají později využít i v osobním životě. I přesto, že nám to trenér stále opakoval, tak jsem na to v období dospívání nekladla příliš velký důraz a zajímaly mě pouze vyhrané medaile. Ale dnes už to vidím a jsem za to velmi vděčná.

3.2 Veslařský trénink

Veslování je silově vytrvalostní sport a poskytuje sportovcům příležitost si při výkonech vyzkoušet individuální i kolektivní disciplíny. Je to sport velmi specifický, protože je spojením fyzické práce a materiálu v přírodním prostředí.³⁷ U veslování jde převážně o cyklický pohyb, který se opakuje. „*Pohybové prvky se v cyklech opakují (cyklus je určitý strukturální celek), resp. pravidelně se opakuje táž struktura pohybu. U cyklických pohybů se pohybová struktura člení do dvou fází: hlavní fáze (časový úsek odpovídající plnění pohybového úkolu), mezifáze (doznívání pohybů a příprava na hlavní fázi)*“.³⁸

Celý rok se pro veslaře dělí na zimní a letní přípravu. Zimní příprava, která se datuje přibližně od začátku října až do začátku dubna, se považuje spíše za přípravné období. Je méně časově náročná než letní příprava, ale zároveň není u veslařů příliš populární. Letní příprava, která začíná v průběhu dubna a končí na konci září, je pro veslaře hlavním obdobím. Vrcholem sezóny jsou letní měsíce červen, červenec a srpen, protože v těchto měsících se konají velké závody, jako jsou nejruznější mistrovství (Mistrovství ČR, Evropy a světa) nebo případné olympijské hry.

3.2.1 Zimní příprava

V tomto období se tréninky odehrávají převážně ve vnitřních prostorách a trénuje se na veslařských trenažérech a v posilovnách. Podle počasí se veslaři občas vydají i veslovat na vodu, ale není to hlavní zaměření zimní přípravy, protože závody se jezdí právě na již zmíněném veslařském trenažéru. Do zimních tréninků je občasně zařazen běh, běžky nebo plavání. Vrcholoví sportovci ale jezdí na soustředění do teplých krajín, kde mohou veslovat na vodě, aby se už pomalu připravili na letní sezónu. Důležité je zmínit, že na veslařských

---

³⁶ PERIČ.: Sportovní trénink, Praha, 2010, s. 12

³⁷ Vklýsa [online]. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: http://www.vklýsa.cz/?page_id=243

³⁸ HÁJEK, J.: Antropomotorika, Praha: Univerzita Karlova, 2001, s. 28

trenažérech vesluje každý sám za sebe a nejezdí se posádky, to je jeden z důvodů, proč je pro veslaře tato příprava méně oblíbená. Dalším důvodem je, že veslaři hledí do malého displeje před sebou, na kterém se promítá čas a vzdálenost, tudíž celý trénink sledují pouze čísla nikoli krajinu jako na vodě.

Jelikož je veslování silově vytrvalostní sport, tak se tréninky zaměřují buď na vytrvalost nebo na sílu. Pokud je trénink vytrvalostní, jezdí se na veslařském trenažéru delší úseky, které trvají přibližně jednu hodinu. Naopak při tréninku zaměřeném na sílu, se na veslařském trenažéru jezdí kratší úseky, které trénují výbušnost sportovce. Silový trénink se také odehrává v posilovně, kde veslař posiluje každou část svého těla. Veslaři se snaží o to, aby určitou váhu dokázali uzvednout několikrát, tudíž se cvik opakuje vícekrát za sebou v několika sériích. Tím se trénuje právě silová vytrvalost.

Před každým tréninkem si veslař musí důkladně zahřát své tělo a také protáhnout svaly, to ve většině případů trvá 15-20 minut. Po každém tréninku by si veslař zase naopak měl zklidnit tepovou frekvenci, tudíž většinou volným tempem několik minut vesluje na veslařském trenažéru, a poté opět protáhne své svaly, i tato část většinou zabere 15-20 minut. Každý trénink tedy trvá v rozmezí 1,5-2 hodin. Některé dny se trénuje dvoufázově, to se odvíjí od úrovně výkonnosti veslaře a také od cílů, které veslař musí/chce splnit.

Závody se konají o víkendu, ale oproti letní sezóně nejsou každý víkend a jsou ve většině případů jednodenní. Proto zimní příprava není tolik časově náročná jako ta letní.

3.2.2 Letní příprava

Letní příprava naopak téměř celá probíhá venku na vodě, protože veslař vesluje několik kilometrů denně. Tréninky jsou doplněny během a posilováním. V letních měsících se závody konají na vodě, proto se na veslařské trenažéry chodí jen v situacích, kdy opravdu nepřeje počasí.

V letní přípravě je specifické, že se veslaři nejdříve připravují vytrvalostně. Veslují více než 10 kilometrů v kuse denně, aby si po zimní přípravě zvykli na pohyb, jejich ruce si zvykly na vesla a veslařům se nevytvářely mozoly. Veslař na vodě stráví hodinu a více. Sezóna je také odstartována závodem na 6000 metrů, což je považováno za vytrvalostní trať. Tento závod se jede pouze na skifu (veslař sedí na lodi sám) nebo na dvojce bez kormidelníka (na lodi sedí dva veslaři a každý má jedno veslo). Začátek sezóny je tedy převážně individuální.

Po absolvování závodu na 6000 metrů se veslař začne připravovat na standartní vzdálenost 2000 metrů. Vytrvalostní tréninky se mění spíše v silové tréninky, což znamená, že se veslují kratší úseky, na kterých se buduje výbušnost. Také se jezdí závody, které veslaře rozřadí do posádek, které se většinou jezdí do konce letní sezóny. Tady tedy začíná ta nejkrásnější část veslařského roku, ale zároveň i nejnáročnější. Soustředěnost je směřována k tomu, aby posádka spolu dokázala veslovat v co největší souhře v jakékoliv situaci. Ve většině tréninků je ještě po času stráveném veslováním na vodě zařazeno posilování nebo běh.

I před tréninky na vodě je potřeba důkladně zahřát veslařovo tělo a protáhnout svaly, což zabere 15-20 minut. Po celém tréninku je zase potřeba zklidnit dech, což je zajištěno lehkým klusem nebo vyveslováním, a opět protáhnout svaly, i tato část by měla veslařovi zabrat přibližně 15-20 minut. V letních měsících je tedy objem tréninků mnohem větší, trvají déle a častěji se zařazují dvoufázové tréninky. Běžný trénink tedy trvá kolem 2 hodin.

Závody se také konají o víkendu, ale jsou dvoudenní až třídní a také jich je mnohem více než v zimní sezóně.

4 VESLAŘSKÝ KLUB LYSÁ NAD LABEM

Veslařský klub v Lysé nad Labem (ve zkratce VKL) je klub, ve kterém jsem se už pohybovala přibližně od roku 2004, kdy se jeho předsedou stal můj otec Jan Krumpholtz. V roce 2008 jsem tam započala svoji veslařskou kariéru, která skončila v roce 2017. Mám k VKL velmi osobní vztah a přesto, že již závodně nevesluji, tak se tam stále občas pohybuji, jelikož můj otec je až doposud předsedou. Je to zároveň i místo, ve kterém budu vykonávat praktickou část této práce, tudíž klubu věnuji krátkou část.

Obrázek 11 - Veslařský klub Lysá nad Labem

Veslařský klub se nachází ve městě Lysá nad Labem ve Středočeském kraji. Na podzim roku 1943 tam byly učiněny první kroky, které vedly k založení nového sportovního klubu. Iniciativu jako první projevil olympionik a bývalý veslař působící v Č.A.C. Roudnice JUDr. Emanuel Ordnung společně s továrníkem Antonínem Hradeckým. První kroky byly velmi úspěšné, u lyské veřejnosti si nový klub získal sympatie, takže se na jaře v roce 1944 začalo závodit. Lodě se dříve musely půjčovat od jiných veslařských klubů, protože to byla velmi velká vstupní investice. Po revolučním roce 1945 JUDr. Ordnung odešel pracovat do pohraničí a řada závodníků se vydala na vojnu nebo studovat. Až v roce 1947 se do veslařského klubu vrátil nový život, zahájila se stavba loděnice, která byla dostavěna v roce 1950. Oddíl vedl pan Horák a trenérem byl pan Halama. O rok později už klub slavil první úspěchy, kdy například

Jiří Vejlupek získal třetí místo na skulu (jedná se o širší verzi skifa) s kormidelníkem na přeboru ČSR dorostu. Později v roce 1957 Jiří Vejlupek začal v klubu pracovat s mládeží. I v 60. letech se oddílu dařilo a závodníci přiváželi z velkých závodů medaile. V nadcházejících letech se dokončuje kompletní stavba loděnice, což ale bylo na úkor výsledků. V 80. letech ale klub obohatili úspěšní veslaři, které opět obhájily jeho úspěšnost. Bohužel v dalším období veslaři odcházeli do jiných klubů nebo ukončili svoji kariéru, čímž se klub rapidně zmenšil. Až v roce 2004 byl zvolen nový výbor Veslařského klubu Lysá nad Labem, který chtěl navázat na předchozí úspěšná léta. Od té doby se klub stále rozrůstá a o výborné výsledky není nouze. Předsedou klubu je Jan Krumpholc, trenérkami žactva jsou Marcela Cézová a Lenka Zavadilová a trenérem dorostu a juniorů je Jan Gruber.³⁹

5 METODOLOGIE PRÁCE

Pro výzkum, který je součástí práce, jsem jako zvolila metodu kvalitativního dotazování, protože se jedná o základní metodu sběru dat v empirickém výzkumu. Tato metoda spočívá ve vyprávění, kladení otázek lidem a získávání jejich odpovědí. Obecně do této skupiny spadají různé typy dotazníků, škál, testů nebo rozhovorů. A právě rozhovory jsem si já pro své zkoumání zvolila jako hlavní metodu.⁴⁰ Pro předem vybrané informátory jsem měla připravené otevřené otázky, které mi zajistily strukturovaný rozhovor. Základním účelem strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami je co nejvíce minimalizovat vliv tazatele na kvalitu rozhovoru, data z rozhovoru se pak rozdělí na jednotlivá témata, která se v přepisu lokalizují. Tento typ rozhovoru se využívá v situacích, kdy je nutné minimalizovat výběr otázek a témat, na které se dotazovaného ptáte. Získaná data z jednotlivých rozhovorů se pak minimálně liší.⁴¹ Informátory jsem znala, proto rozhovory probíhaly v přátelském duchu a v uvolněné atmosféře. Bohužel kvůli nepříznivé situaci v České republice v souvislosti s onemocněním COVID-19 jsem byla nucena rozhovory udělat přes internet, ale s informátory jsme měli zapnuté kamery, takže žádné zásadní omezení nebylo znát.

Za běžných podmínek bych provedla i metodu zúčastněného či alespoň nezúčastněného pozorování, bohužel v této době neprobíhali veslařské tréninky ani závody, proto jsem tuto další formu zkoumání potřebnou pro výzkum nemohla uskutečnit. Ale jelikož jsem se osobně s informátory přibližně 9 let pohybovala ve veslařském prostředí, mohla jsem i tak přidat nějaké poznatky, které mi přijdou zajímavé. Rozhodla jsem se tedy zařadit do výzkumu retrospektivní

---

³⁹ *Vklysa* [online]. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: http://www.vklysa.cz/?page_id=36

⁴⁰ HENDL, J.: Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace, Praha: Portál, 2012, s. 164

⁴¹ HENDL, J.: Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace, Praha: Portál, 2012, s. 173

zúčastněné pozorování. Dlouhodobý pobyt badatele přímo v terénu, který je doplněný podílením se na běžných aktivitách aktérů a sledováním jejich každodenních životů, což je charakteristické pro zúčastněné pozorování. Zahrnuje to také rozvinutí a upevnění vztahů.⁴² Zúčastněné pozorování rozhodně patří mezi nejdůležitější metody kvalitativního výzkumu, protože díky němu je možné popsat, co se děje, kdo nebo co se dění účastní, nebo kdy a kde se věci dělají, také jak se objevují a proč. Využívá se pro hloubkovou analýzu a popis nějakého jevu, který se v dané sociální situaci vyskytuje.⁴³

Moderní antropologie uznává, že výzkumník je ve svém výzkumu vždy přítomen, protože svou osobnost nemůže nijak potlačit. Měl by ji tedy zařadit do kontextu výzkumu a uvést všechny okolnosti výzkumu, které mohou podobu výsledku výzkumu ovlivnit.⁴⁴ Tento výzkum je tedy značně ovlivněn vztahem, který jsem si k veslování během mé veslařské cesty vybudovala a také zkušenostmi a událostmi, které mě na ní potkaly. Můj pohled na věc může být tedy lehce idealistický, ale i přesto se snažím na celý výzkum nahlížet nezkresleně a interpretovat výsledky výzkumu tak, jak byly reálně zjištěny. Naopak výhodou osobního vztahu k veslování, Veslařskému klubu v Lysé nad Labem a vybraným veslařům, je otevřenost ze strany informátorů i mojí, která se projevila v průběhu rozhovorů.

5.1 Charakteristika výzkumného souboru

Pro výzkum bylo využito 7 informátorů. Informátoři jsou veslaři z Veslařského klubu Lysá nad Labem kategorie muži, kategorie ženy, ve věku 19 až 28 let, nebo v kategorii muži senioři, tedy ve věku 29 a více let. Veslování se každý z nich věnuje, nebo věnoval na jiné úrovni a jinou formou. Zde je představena základní charakteristika informátorů:

Informátor AZ (ročník narození 2002, kategorie ženy): vyrůstala ve veslařském prostředí, díky rodině vesluje od 10 let, momentálně se pohybuje ve veslařské reprezentaci a z mezinárodních závodů vozí cenné medaile

Informátor DH (ročník narození 2002, kategorie muži): veslování se věnoval od 10 let, spíše jen na rekreační úrovni a nemá žádné významné úspěchy, v posledním roce upřednostnil školu, takže se veslování věnuje velmi sporadicky

Informátor JK (ročník narození 1964, kategorie muži senioři): začal veslovat v 10 letech a v juniorských kategoriích byl úspěšný v rámci republikových závodů, potom svou kariéru

---

⁴² TOUŠEK, L. a kol.: Kapitoly z kvalitativního výzkumu, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015, s. 11

⁴³ HENDL, J.: Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace, Praha: Portál, 2012, s. 193

⁴⁴ TOUŠEK, L. a kol.: Kapitoly z kvalitativního výzkumu, Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015, s. 14

ukončil kvůli vojně a následně i rodině, zpět se k veslování vrátil po roce 2000 s myšlenkou, že začne znovu závodit a zvelebí Veslařský klub Lysá nad Labem, v kategorii muži senioři se mu dařilo, ale upřednostnil VKL, kde se již několik let pohybuje jako trenér a předseda klubu, stále aktivně vesluje, ovšem spíše na rekreační úrovni

Informátor JZ (ročník narození 1998, kategorie muži): ve svých 13 letech začal veslovat, především proto, že jeho rodiče byli veslaři, z toho vyplývá, že ve veslařském prostředí vyrůstal, v 17 letech v kategorii juniorů vyhrál mistrovství světa a dostal se do reprezentace, ve které zůstal až do kategorie mužů a veslování se věnoval na vrcholové úrovni, ale v posledním roce upřednostnil studium a veslování se věnuje spíše na rekreační úrovni

Informátor MC (ročník narození 1999, kategorie muži): začal veslovat v 10 letech a jeho největší úspěchy jsou na republikové úrovni, nikdy se do reprezentace nedostal, ale stále se pohybuje ve Veslařském klubu Lysá nad Labem, kde zastává funkci trenéra, a sám se veslování věnuje na rekreační úrovni

Informátor MD (ročník narození 2002, kategorie muži): začal veslovat v 10 letech ve Veslařském klubu Neratovice, až do dorostenecké kategorie se veslování věnoval na rekreační úrovni bez větších úspěchů, později začal více trénovat a dostal se do reprezentace, ve které se pohybuje i nyní, v průběhu své veslařské kariéry přestoupil do Veslařského klubu Lysá nad Labem, kvůli lepším podmínkám a zázemí

Informátor TS (ročník narození 1998, kategorie ženy): začala veslovat v 10 letech, v dorosteneckých a juniorských kategoriích se dostala na vrchol své kariéry, dostala se do reprezentace, zúčastnila se dvakrát mistrovství Evropy a z mezinárodních závodů vozila cenné medaile, v kategorii ženy už úspěchy nebyly tak velké, začala upřednostňovat školu a z veslování už byla velmi unavená, takže svou veslařskou kariéru ukončila, nyní se veslování nevěnuje téměř vůbec

5.2 Výzkumné otázky

Cílem této bakalářské práce je zmapovat životní příběhy rekreačních veslařů a porovnat je s životy vrcholových veslařů. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že pro rekreační sportovce není hlavní úlohou sportu dosáhnout lepšího výsledku, než soupeř či finanční odměna, naopak je pro ně sport formou zábavy a odreagování. Tato práce se ale především zabývá těmito dvěma rozdílnými fenomény z perspektivy sociálních věd a řadí je do kontextu životního stylu. Tyto

sociální aspekty jsou zkoumány pomocí rozhovorů s předem vybranými informátory. Zkoumání je postaveno na následujících výzkumných otázkách:

Jak důležité jsou pro veslaře sociální vztahy v rámci veslařské komunity?

Co je hlavní motivací veslařů k veslování?

Jaký dopad má veslování na životy veslařů?

Jak je vnímáno vrcholové veslování mezi veslaři?

Jaký mají veslaři vztah k Veslařskému klubu Lysá nad Labem?

1. výzkumná otázka – Jak důležité jsou pro veslaře sociální vztahy v rámci veslařské komunity?

Prvním poznatkem, který jsem v rámci odpovědí od jednotlivých informátorů na tuto výzkumnou otázku zjistila, bylo, že veslaři v žákovských kategoriích zůstávají u veslování hlavně z toho důvodu, že tam je zábava a našli si mezi veslaři přátele. Informátoři zdůrazňují, že pro žákovské kategorie ve veslování jsou typické hry a tréninky ve formě spíše zábavy. Tudíž je u mladých veslařů kladen důraz na to, aby je tréninky bavily, nikoli aby už od mala posouvali své fyzické hranice. Mladým svěřencům se tento přístup líbí a očividně na to rádi vzpomínají. Z vlastní zkušenosti vím, že náplň žákovských tréninků je ve většině případů ve formě vybíjené, fotbalu, honěné, překážkových drah, krátkých projížděk na veslařské lodi zaměřené na techniku a soutěží v různých disciplínách. Všechny tyto aktivity děti všestranně rozvíjí, budují si kladný vztah ke sportu, mobilitu těla, a zároveň se i nenásilně učí náročnou veslařskou techniku. Díky tomuto přístupu v žákovských kategoriích zůstanou veslaři u veslování až do dospělosti a mají na období, které započalo jejich veslařskou cestu, krásné vzpomínky.

Zároveň je také z odpovědí zřejmé, že tréninky žákovských kategorií nejsou příliš časově náročné a jedná se přibližně o tři tréninky týdně.

Informátor AZ: „Začala jsem v devíti letech, což jsem ještě ani nemohla závodit, takže jsem byla v přípravce. A to spíš bylo opravdu formou her na loděnici, a prostě taková zábava, a hlavně jsem tam chodila kvůli partě.“

Informátor DH: „Tak ze začátku to spíš bylo jen takový, že naši mě chtěli někam dát, abych se něco dělal a hýbal se, takže v těch žákovských kategoriích jsem to nijak extra neřešil. Prostě jsem na veslák chodil, abych neseděl doma, a tak to asi měla většina ostatních dětí dost

podobně. Brali jsme to spíš jako takovou odpolední zábavu, pokecali jsme si spolu a prostě jsme nic moc neřešili.“

Informátor JK: *„Ze začátku jsem na veslák chodil klasicky jednou dvakrát týdně, protože v těch žákovských kategoriích, a teda nejen v nich, jde hlavně o tu partu. A tady se vytvořila velká parta, v té době sem hodilo 50 až 60 dětí a ten veslák byl jeden z nejlepších klubů na území Lysý, takže ani moc jiných šancí chodit jinam nebylo, a my jako děti jsme sem chodili hrozně rádi. Všechn čas, když bylo hezky, jsme trávili venku a na závodech jako jedna velká hrozně dobrá parta, takže nás to lákalo jít hned ze školy na loděnici a trávit tady celé odpoledne.“*

Informátor MD: *„Začal jsem veslovat ve starším žactvu prvním rokem, ale to jsem to měl opravdu jako koníček, že jsem si tam chodil opravdu jen za zábavou jednou nebo dvakrát do týdne.“*

Informátor TS: *„Začátky byly takový, že jsem byla úplně ze všech nejhorší, takže to bylo kruté. Takže to bylo hodně o tom, abych vytrvala. Ale mě to bavilo, a hlavně jsem si tam našla kamarády, takže ze začátku to pro mě nebylo tak těžký, abych u toho zůstala. Ze začátku jsem se nehnala za žádnými výsledky, prostě to jen bylo dobrý prostředí a dobrá parta.“*

Postupně ve starších kategoriích začíná velkou roli hrát i výkonnost, tudíž pokud veslař není úspěšný, je zde oproti žákovským kategoriím větší riziko, že s veslováním skončí. Ovšem i výkonnost jde stále ruku v ruce s nepostradatelnou veslařskou partou spojenou se zábavou. Nejideálnější je tedy kombinace obojího. Ale z vlastní zkušenosti mohu říct, že skvělá parta dokáže přebít ten fakt, že veslař nevyhrává. Veslování se určitě dá dělat i jen pro zábavu.

Informátor AZ: *„Když jsem pak začala něco vyhrávat, tak mě to samozřejmě začalo i víc bavit. Ale furt to spíš bylo hlavně o tý partě, až pak v dorostu se to začalo brát vážně a mě se teda i začalo hodně dařit, a to mě teda úplně nakoplo, protože jsem měla už i takový myšlenky, že jsem už ani veslovat nechtěla.“*

Informátor JK: *„Samozřejmě čím člověk byl starší, tak tím začala víc převažovat ta výkonnostní stránka věci, že jsme se snažili vyhrávat, takže ten trénink musel být kvalitnější než v tom žactvu, ale vždycky se to prolínalo k hroznou zábavou, bavili jsme se vším možným, co jsme měli při ruce.“*

Informátor TS: *„A to se docela dařilo, vydržela jsem u veslování ještě sezónu, ale zavřely se mi dveře do reprezentace, protože jsem nezajela jeden vstupní test. A to mě dost demotivovalo,*

protože v tu chvíli už jsem to tolik nedělalo jen kvůli kamarádům, ale i kvůli těm výsledkům, ale ty najednou nebyly.“

Druhým významným poznatkem, který jsem zjistila, bylo, že veslařská tréninková skupina nebo posádka je hnacím motorem pro veslaře. Pro většinu veslařů je veslování opravdu týmovým sportem, tudíž jsou pro ně velmi důležité posádky, které mohou trénovat, a následně v nich závodit. Pokud veslař zrovna trénuje či závodí na skifu, je pro něj ta tréninková skupina stále stejně důležitá. Na vodě je sice sám za sebe, ale na břehu pak vždy najde podporu. Téměř všude vedou podél vody, na které veslaři veslují, stezky pro trenéry či podporující kamarády, aby mohli jet vedle veslařů například na kole.

Informátor AZ: *„A hlavně mám tu skupinu na trénování, takže trénuju s těma staršíma holkama, který už jsou úplně na vrcholu, a to je teď pro mě skvělý hnací motor.“*

Informátor AZ: *„Jsou chvíle, kdy mě žene dál jen tom, že na mě ostatní křičí, že musím víc trénovat a víc makat, a že jsem líná a tak (smích).“*

Informátor DH: *„No tak já jsem nikdy skifa moc nejezdil, nešlo mi to a nebavilo mě to, takže pro mě veslování vždycky byl spíš týmový sport. Jezdil jsem hlavně posádky s klukama.“*

Informátor TS: *„Takže se mi začalo víc dařit, dostala jsem se do lepších posádek, a to taky pomáhá, že tě ty ostatní vytáhnou nahoru.“*

Informátor TS: *„Měla jsem prostě pocit, že v tom domácím klubu se o mně vždycky někdo postará, kdyby se cokoliv stalo. A to je u veslování hodně důležitý, protože se kolikrát dostaneš na hranice psychických i fyzických sil. I v průběhu závodu ty sociální vztahy hrají velkou roli, a to nejen v posádce v rámci nějaké vzájemné podpory, ale i když jedeš na skifu. Vždycky jsem na břehu hledala toho trenéra a nějaký kamarády, kteří se mnou ten závod pojedou na kole a budou mi radit a podporovat mě ze břehu. Jako jet závod na skifu sama, je nereálný, je to taková linka bezpečí při tom závodu (smích).“*

Informátor TS: *„Ale obecně pro mě nejdůležitější pro mě byly ty vztahy v tom mém domácím klubu, ty mě hlavně vždycky držely nad vodou.“*

Informátor TS: *„No já si zpětně říkám, jestli nebyla chyba, že jsem si ten první rok vybrala skifa, protože jsem ztratila ten bližší kontakt s těma holkama z reprezentace, které jezdily společně nějaký posádky. Táhly se navzájem a motivovaly se, a to já jsem o to přicházela. A trochu teda trpěly ty sociální vazby, což mě trochu mrzelo. Ale zase mi jinak vyhovovalo, že na běžných závodech se jezdí všechno, takže já jsem si za jeden víkend odjela skifa, na kterým jsem*

se mohla prosadit tak, jak jsem chtěla, a pak jsem jela i různý posádky, kde zase byla ta potřebná motivace a hecování. Ale i tak jsem ráda posádky štrokovala, takže jsem byla v nějaký vůdčí pozici, a to mé osobnosti tak nějak vyhovovalo. “

Když informátor zmiňuje, že posádku štrokovala, myslí tím, že seděla ve předu v roli veslovoda, takže zbytek posádky seděl za ní a ona udávala tempo, kteří ostatní kopírovali.

Výhodou týmových sportů je bezesporu také možnost oslavit vydařený závod i s ostatními, kteří, v případě veslování, seděli v posádce.

Informátor TS: *„Každý větší závod byl určitě silný zážitek, ale nejlepší stejně bylo, když jsme něco vyhráli v tý klubový posádce, protože jsem většinou překvapily. A to pak ta radost je úplně nepopsatelná. Oslavit ty pocity s těma v uvozovkách svýma lidma je úplně nejlepší. “*

Další výhodou konkrétně u veslování může být to, že pokud veslař nechce posádky jezdit, může si vybrat, že bude výhradně jezdit na skifu, tudíž se z veslování může snadno stát čistě individuální sport. To se ale nestává, snad každý veslař má na veslování rád tu variabilitu.

Informátor MC: *„Taky se mi líbí, že s tou partou můžeš jezdit různý posádky, ale když zase nemáš náladu, tak jdeš na skifa a máš klid. Rozhodně nejzajímavější na tom je, že je to zároveň kolektivní i individuální sport. “*

Tlak, kteří ostatní veslaři či trenéři mohou na daného veslaře vyvíjet, může být tak velký, že ho veslař neunes. Hnací motor se tedy může projevit v negativním slova smyslu a může vést k ukončení veslařské kariéry.

Informátor JZ: *„Ale mě se chtělo, takže jsem od začátku byl v dobrém kolektivu, a bylo to nastavené tak, že ty lidi mě motivovali k těm nejlepším výsledkům, což mi vyhovovalo. Na druhou stranu jsem viděl lidi, které to naopak ubíjelo, kteří nebyli ochotni tomu věnovat tolik a často s tím veslováním skončili jenom proto, že se po nich chtělo hodně, ať už od partáků nebo trenérů. “*

Motivace od ostatních v tréninkové skupině se nemusí týkat pouze výkonnostní stránky, ale také té zábavné stránky. Veslování je velmi časově i fyzicky náročný sport. Pro běžného smrtelníka je těžké se soustředit pouze na maximální výkon, jak už jsem zmiňovala, je tedy důležité, aby se prolínal se zábavou, která se ve tréninkové skupině u veslařů velmi často a snadno vytvoří.

Informátor JK: „Ale i ta zábava k tomu taky určitě patří, protože podle mého názoru i ten vrcholový sport nelze dělat bez toho kolektivu, který jakoby takový křoví. V tom klubu je vždycky třeba 4-5 závodníků, kteří jsou na úrovni reprezentace, a pak tam jsou takoví, kteří se jim snaží přiblížit a pak ten zbytek jsou přesně ti, kteří dělají tu zábavu. A ta zábava je to, co dělá, že i ti vrcholový sportovci sem chodili rádi a neměli jen ten vrcholový trénink, ale i tu zábavu.“

V rámci rozhovorů jsem také zjistila, že silné přátelské vztahy mezi veslaři převyšují to, že už nezbyvá čas na přátele mimo veslařské prostředí. Veslaři sice ve většině případů nemají okruh přátel mimo veslařské prostředí, ale veslařská parta jim dokáže tyto vztahy naprosto vynahradit, takže to nevnímají negativně.

Informátor AZ: „Takže v tom mě to omezuje dost, že na ty lidi vlastně nemám moc čas. Ale na druhou stranu mi veslování přináší velkou spoustu lidí, se kterými si rozumím, že to asi neberu jako negativní věc.“

Informátor JK: „Ale já osobně žádné omezení v sociálním životě necítím. Spíš naopak si myslím, že člověk kolem sebe měl mnohem víc lidí.“

Informátor MC: „Ale mě to asi bylo jedno, já jsem vždycky čas radši trávil na vesláku a měl jsem radši tu partu, co jsme měli tam. Ta parta se sice už celkem rozpadla, ale přijde mi, že teď už se to tam zase víc spojuje a zase se i bavím s trenérama nebo se svěřencema a někam s nima jdu si sednout. Takže už žiju fakt na vesláku a nějak nepotřebuju kamarády mimo veslák a asi jsem ani nikdy nějak nepotřeboval.“

Informátor MD: „Na párty jsem byl asi dvakrát, a to ještě k tomu s veslaři. Ale mě to nějak jako nevadí a neberu to jako problém, jsem spokojený, jak to mám. Teď je veslování pro mě všechno.“

Informátor TS: „Ale jinak celý ten můj okruh kamarádů byl na vesláku a ty vztahy jsou pak hodně intenzivní.“

Důležité je zmínit, že i partnerské vztahy se také většinou objevují v rámci veslařské komunity, což mohu potvrdit i z vlastní zkušenosti. Je to dané hlavně tím, že veslaři spolu tráví spoustu času na trénincích a víkendových závodech. Mají tedy společný zájem, který je spojuje, proto je mnohem lehčí si v této komunitě najít partnera.

Informátor TS: „Ale jinak všechny silný pocity v té době, kdy jsem veslovala, tak byly spojený s veslováním. Takže můj první kluk byl veslař, všichni moji nejlepší kamarádi byli z vesláku a

všechny ty hezký vzpomínky se staly na vesláku. A na to já ráda i teď vzpomínám. Pořád se s tím veslováním cítím nějak spojená.“

Odpořď **informátora TS** na otázku ohledně prostředí vrcholového veslování: *„Ty lidi, kteří se tam pohybují i na dále, tak pro ně se to stalo životem. Většinou mají i veslaře jako partnery, a i rodiny se pohybují v tom veslařském prostředí, baví je to a tím se posouvají k tomu cíli. Což je obdivuhodný, ale málokdo asi dokáže tomu obětovat celý život.“*

Intenzivní vztah mezi veslaři se časem může projevit negativně. Jelikož spolu tráví opravdu většinu svého času, může se mezi nimi objevit takzvaná ponorka. Právě proto pak ve výjimečných situacích vznikají některé spory. Z vlastní zkušenosti vím, že se může jednat o banální věci, které většinou nesouvisí s veslařským výkonem, ale spíše s nějakými pomluvami. To se ale děje snad ve všech oblastech života.

Informátor JZ: *„Ale na druhou stranu s lidma z veslařský komunity to ty vztahy otužilo pořádně, protože jsme viděli pořád, což pak taky nebylo zas tak dobrý.“*

Informátor TS: *„Ale trochu složitější to bylo v tý reprezentaci, se kterou se pak tráví hodně hodně času, a už tam třeba byla nějaká ponorka, a taky bylo vidět, že se to tam trochu škatulkuje, ale vždy jsem si tam dokázala najít i tak nějak ty svoje lidi, i když to bylo trochu složitější.“*

Tyto silné přátelské vztahy mezi veslaři jsou určitě jedním ze silných důvodů, proč u veslování veslaři nadále zůstávají. Výše jsem zmínila, že ve starších kategoriích hraje velkou roli i míra úspěchu veslaře, ale bez dobrého kolektivu by se to neobešlo. Jelikož veslař s ostatními veslaři tráví tolik času, velmi snadno si je oblíbí. Celkově si veslaři spojují veslování hlavně s partou, kterou si vytvořili.

Informátor DH: *„Celkově veslařská komunita mě hodně ovlivnila, poznal jsem tam lidi, a když jsem tam trávil ten čas, tak mě to dost pozitivně ovlivnilo. A určitě ta veslařská parta byl jeden z těch důvodů, proč jsem u toho tak dlouho vydržel. A jak jsem zmiňoval, tak jsem jezdil hlavně posádky, a kdyby taková možnost nebyla, tak mě to určitě zas tolik nebaví.“*

Kdyby **informátor JZ** neměl hezký vztah s lidmi kolem sebe: *„Myslím si, že bych to nevydržel tak dlouho, vystačilo by mi to do juniorů, ale asi bych to nelámal přes koleno a nesnažil se v tom setrvat tak dlouho.“*

Informátor MC: *„No určitě ty lidi hrají velkou a pozitivní roli. Mě to veslování drželo hlavně kvůli partě, kterou jsme tam měli, jinak to veslování není úplně záživnej sport, když ho děláš*

sám, ale ono není nic záživného, když to děláš sám (smích). Ale určitě to stálo na tý partě, která více méně drží do teď. Minimálně jsme v kontaktu, s někým míň a s někým víc. Furt ty lidi ale beru jako dobrý známý, protože jsme spolu trávili fakt hodně času od žáků.“

Informátor MD: *„Dřív v těch žákách jsem tam vlastně chodil jen kvůli těm lidem. Byla tam super parta, ve který si všichni pomáhali, takže to určitě bylo asi jediný, co mě na tom vesláku drželo, než mě to začala pak v dorostencích pořádně bavit, díky těm úspěchům. A vlastně i teď v Lysý je super parta, a to veslování o tý partě je, takže pořád je to něco, co mě stále u tohoto sportu drží.“*

Informátor TS: *„A určitě i ty veslaři jsou skvělý lidi a dělala jsem to hlavně kvůli nim nějakou dobu.“*

Informátor MC: *„V Lysý je můj rodnej klub a vždycky jsem tam měl blízko k těm lidem. Už je to 11 let, co se tam pohybuju, tak to mám takový navyklý tam být a asi si už neumím představit život bez toho.“*

Veslaři, kteří nemají dostatečné výsledky na to, aby veslovali v dospělé reprezentaci, často u veslování zůstávají jako trenéři. Jedním z důvodů, proč nechtějí veslařské prostředí opustit, jsou vztahy, které si mezi veslaři vytvořili. Jedná se o lidi a prostředí, které jejich život doprovází několik let, proto je to jedna z nejjednodušších cest, po které se mohou dále vydat.

Co **informátora MC** motivovalo zůstat u veslování jako trenér: *„Asi určitě Pačes, což je trenér, který i mě trénoval, a teď jsme spolu trenéři. Taky pro mě bylo těžký opustit tu partu, takže jsem se na vesláku a u těch lidí chtěl udržet co nejdéle. Určitě jsem i dál chtěl být v kontaktu s tím veslováním a kluci v mém věku často odcházeli do pražských klubů nebo skončili úplně, ale mě to tady v Lysý tak nějak zakořenilo, tak jsem to tady nechtěl opustit. No a Pačes ně už tak trochu začal učit už v juniorech, jak trénovat a jak s těma lidma pracovat.“*

V odpovědích se objevil i výjimečný případ, kdy se informátor bojí k veslování vrátit, i přesto, že tam byla skvělá parta, která jí dříve motivovala. Dřív s partou veslařů sdílela určité hodnoty, které už s nimi ale nyní sdílet nemůže, protože se její život odebral jiným směrem. Jedná se tedy o určitý psychický blok, který pramení v tom, že si informátor myslí, že ve veslařském prostředí už pro něj nejspíš není místo.

Informátor TS: *„Ale jako do tý naší party bych se ráda vrátila, kdyby se domluvil nějaký trénink. Ale jako chybí mi to, to veslování na vodě, ale zatím mám ještě nějaký blok v hlavě, že se tam úplně nechci pohybovat, protože už nejsem tak dobrá. A taky jsem s těma lidma sdílela*

hodnoty, co se týká sportu, ale tyhle hodnoty už nijak víc nesdílím a soustředím se na něco jiného, takže mám i pocit, že už bych tam úplně neměla, co dělat.“

Zajímavým faktem, který se v odpovědích respondentů objevil, bylo, že pokud se v rámci veslařského prostředí tvoří skupiny, je to dané spíše tím, že spolu určití veslaři tráví více času. Nejvíce času spolu tráví veslaři ze svých domácích klubů. Je důležité zmínit, že i reprezentant (který většinu sezóny trénuje nějakou posádku v rámci reprezentace, a poté s ní závodí na mezinárodních závodech) je pořád členem svého domácího klubu, a na běžných závodech (na „poutáčkách“) jezdí většinou posádky se svými kolegy z klubu.

Informátor AZ: *„No, to si nemyslím. Myslím si, že je tam spíš rozdíl podle klubů, že největší a nejlepší party jsou v těch klubech, protože ty veslaři spolu tráví nejvíce času. A když je někdo v repre, tak sice celé léto trénuje s těma ostatníma reprezentantama a tráví čas s nima, ale pak když se zase vrátí do svého klubu, tak si rád jede tu svoji klubovou posádku a tráví čas i s tou svou partou v klubu, takže si myslím, že v tom úplně rozdíl není.“*

Informátor DH: *„Jo, rozhodně výkonnost veslaře má nějaký vliv. Ale asi to je taky dost individuální, protože je sousta reprezentantů, kterým je nějaký výkonnost jedno a baví se s každým. Ale někdo prostě ne. Ale zase to určitě není tak, že by byli nepřijemní. Ale určitě se tam vytvářejí skupinky, protože veslařů je celkem dost. Ale je to i tím, že ti lepší jezdí společně na soustředění a tráví tam ten čas spolu.“*

Informátor JK: *„To kamarádství není úplně ovlivněno výsledky, je to pak vidět i na těch závodech, kde se druží reprezentanti i nerepresentanti z různých klubů. Je to prostě o těch lidech a ti fungují na břehu bez rozdílů.“*

Informátor JZ: *„Určitě tam nějaká segregace funguje, že ty reprezentanti si vytváří takový klubík, ale to je dané dost tím, že se potkávají mnohem více v jiném prostředí než nerepresentanti. Přestávají jezdit na ty poutáky, kde se potkávají ti ostatní, a jezdí na svoje závody, kde jsou jen oni. Pro nerepresentanty je pak těžší proniknout do té sociální skupiny, ale není to nic nereálného. Ale občas se tam objeví i situace, kdy reprezentant řekne, že s někým se bavit nebude, protože jezdí tužku, ale to já jsem nikdy nedělal.“*

Informátor MC: *„Rozhodně. Dobrý přírůstek je veslařský klub Dukla, kde jsou profici, a ti se baví jen s profikama. A pak je tady klubový veslování, za což je považovaný veslování v malých městech a tím pádem i malých klubech, a tyhle veslaři se zase baví mezi sebou. Myslím, že celkově ten život u profiků a obyčejných veslařů je jiný. Jde o to, že se v každý*

skupině jinak trénuje, jezdí na jiný závody a na jiný soustředění. Je to prostě jiný, takže rozdíly se určitě dělají. Ale i ti profici se normálně dokážou bavit s neprofikama a není v tom žádný problém, jen to prostě není v takové míře.“

Jeden z informátorů má pocit, že se mezi veslaři nevyskytují vůbec žádné rozdíly. Tento pohled je založený hlavně na informátorově zkušenosti z pozice trenéra, že se jeho svěřenec velmi rád z reprezentace vracel za veslaři do domácího klubu.

Informátor JK: *„Já si to právě vůbec nemyslím, že by to u veslování bylo. Protože třeba děti se se Synkem potkávají několikrát do roka ta vstřícnost tam je. Mistr světa je prostě výborný kamarád s klukem, který vyhrál jednou nějaký menší závod. Já ty rozdíly nepociťuji a nikdy jsem si jich ani nevšiml. Naopak jsem se setkal s tím, že svěřenec v hlavní sezóně kvůli účasti na mistrovství světa byl neustále s reprezentací na soustředění nebo závodech, a pak se neskutečně těšil na obyčejný pouťák a hodně mu to tady chybělo. A to je přesně to, co říkám, že i ten vrcholový sport k sobě potřebuje tu základnu.“*

Obecně určitě mohu říct, že mezi veslaři panuje přátelská atmosféra a spory mezi veslaři se vyskytují výjimečně a individuálně. Na tomto faktu se shodli všichni informátoři.

Informátor AZ: *„Myslím, že je to určitě spíš kamarádký. Najdou se určitě nějaký případy, když se třeba někdo s někým nemusí, ale to je prostě dost individuální. Jinak si myslím, že spíš převažují ty přátelský vztahy a já se v tomto prostředí díky lidem cítím fakt dobře.“*

Informátor DH: *„Tak to určitě přátelský vztahy, na závodech je taky vždycky skvělá atmosféra a jako kromě přímo závodu, tak to rozhodně není nijak vyhrocený.“*

Informátor JZ: *„Obecně v rámci klubu byly vztahy vždy hezký, pak se občas samozřejmě stalo, že se soupeřilo mezi kluby, ale to je asi přirozené. Takže spíš určitě převažují přátelské vztahy, nezažil jsem, že by se někdo uzavřel a nechtěl se bavit. Rivalita tam občas je vůči třeba nějaký menší skupince lidí, která se zrovna nechová fěr, ale to je takový přirozený.“*

Informátor MC: *„Určitě přátelský vztahy, proto stále opakuju, jak je pro mě veslování hlavně o partě. Sice občas jsme si soupeři, tak se na chvíli ten vztah změní, ale pak už jsme zase partáci. A když nastane nějaká neshoda mezi někým, tak je to spíše dost individuální a výjimečný. Prostě stejně jako všude, tak i tady ti občas nesejde chování nějakýho jednotlivce.“*

Informátor MD: *„Mě osobně hlavně oslovili ty lidi, kteří fungují v přátelské harmonii. Já jsem tam s nima rád a vytváří to skvělou atmosféru na každém tréninku nebo závodech.“*

Informátor MD: „Když pomínu některý jedince z Prahy nebo respektive z repre, tak většinou tak pět minut před závodem se sice hecujeme, kdo koho předjede, ale pak po závodě k sobě přijdeme a řekneme si něco jako, že to byl pěkný závod, že jsme si to nedali zadarmo a tak. Takže myslím, že veslaři jsou super lidi a vládnu tam spíš přátelský vztahy určitě.“

U dvou respondentů se objevilo slovní spojení „lidi od vody“, které bylo v obou případech řečeno v pozitivním slova smyslu. Sama bych toto slovní spojení vysvětlila tak, že se veslaři pohybují u vody, kde je ve většině případech kolem příroda, což vytváří krásnou a harmonickou atmosféru. Veslař se pohybuje daleko od města a soustředí se na přírodní podmínky, a to může ovlivňovat jeho mysl. Veslaři jsou tedy převážně klidní a milý lidé, kteří to mají v hlavě trochu jinak nastavené než jiní sportovci, kteří jsou například zavření v tělocvičnách.

Informátor DH: „Ale určitě hodně jde o ty lidi. Celkově asi ta atmosféra, i trenéři jsou v pohodě a obecně veslaři jsou lidi od vody a jsou super. Takže se do mě celkově zarylo a nelituju toho, že jsem tomu obětoval tolik času. Je to taková příjemná rutina.“

Informátor JK: „Určitě teda velkou, protože to je to, co u veslování je to zajímavý. To veslování není tak populární sport, ale tu popularitu toho, že to ty lidi dělají, dělá podle mě hlavně tohle. Ten kolektiv a ta parta od vody bez rozdílů, v tom je ta největší síla tohoto sportu.“

Informátor JK: „Takže ten pravý duch veslování je naprosto zachovaný. Jsme lidi od vody a máme to trochu specifický. Takže naštěstí ten duch tam zůstal.“

Jiní dva informátoři zase zmínili vztahy mezi pražskými a mimopražskými kluby. Informátorům přijde, že veslaři z pražských klubů si myslí, že jsou něco víc. Podle mě se toto netýká jen veslařů, ale můžeme se s tímto soupeřením setkat i v běžném životě.

Informátor MD: „Tak možná že Pražáci automaticky odsuzují veslaře z menších klubů, kteří nic moc nezajždí, a neberou je tak moc vážně. I když ty lidi jsou úplně super, ale oni už je mají někde zařazený a není to jejich úroveň. Ale to je asi třeba jen u pár Pražáků nebo lidí z reprezentace a není to žádný daný pravidlo. Je to prostě dost individuální.“

Informátor TS: „Obecně si myslím, že veslování je hodně přátelský sport a ta komunita kolem vody je příjemná. Všude jsou určitě nějaká dramata, ale určitě si ty lidi mezi sebou pomáhají, vždycky měl člověk za kým jít. Vždycky jsme to trochu brali, že ty pražský kluby jsou trochu nafrněný oproti těm ostatním, takže tam byla trochu zdravá rivalita.“

V jedné odpovědi dokonce zaznělo, že Veslařský klub Lysá nad Labem vystupuje jako přátelský a nekonfliktní klub. Což se opět dá porovnat s pražskými kluby, které častokrát vystupují nepřátelsky.

Informátor TS: „A i Lysá vždycky vystupuje jako sympatický a nekonfliktní klub, všichni nás tak nějak brali a nebyli s náma žádný problémy. S těma polabskýma klubama jsme si určitě byli bliž. Tam pak byla trochu rivalita s těma pražskýma klubama, ale asi ne nic hroznýho. Když jsem byla na soustředěních s lidma z jiných klubů, tak ty lidi byli fajn, i když si třeba nesli ze svých rodných klubů jiné zkušenosti, ale já jsem prostě vždycky těšila, až se zase vrátím do Lysé.“

Jeden z informátorů zmínil, že velkou roli hrají komunikační schopnosti. Tudíž může být veslař, který sice není v reprezentaci, ale je velmi pozitivní, veselý a komunikativní, tudíž je mezi veslaři oblíbený, a to i mezi reprezentanty.

Informátor TS: „Je to asi hodně individuální. Ale mám pocit, že tam jde spíš o ten osobnostní přístup a o to, jak jsi aktivní než o tom, jak jsi výkonný. Takže pokud člověk v reprezentaci nebyl, ale jezdil na ty závody a snažil se zapadnout, tak se s ním prostě ta repre bavila. Takže to je spíš o těch sociálních oblastech. Což já jsem třeba úplně neměla, takže jsem se zas tak moc s těma lidma z repre nebavila a radši jsem se bavila s těma mýma holkama v Lysé. Protože s nima jsem měla to něco navíc, vyrostly jsme spolu a měly jsme třeba i nějaký jiný společný zájmy než jen veslování. No ale jako ta reprezentace se může projevit jako nějaký uzavřený kruh, ale je spousta lidí, kteří v ní nejsou, ale jsou jinak velmi oblíbení a všichni se s nimi baví. Spousta klubů na závodech spí, takže pak jsou takový historky z nějakých večerů, a tam se určitě nehraje na to, jestli jsi nebo nejsi v reprezentaci.“

Z odpovědí jsem také zjistila, že velkou roli mezi veslaři hraje, zda mezi kluby převažují pozitivní vztahy, a zda má veslař pozitivní vztah se svým trenérem.

Informátor AZ: „Jo, tak pro mě je ta parta dost důležitá. Celkově asi pro tento sport je to důležitý, protože pak v repre se ty posádky skládají podle toho, jak se třeba znají trenéři, takže se to různě prolíná v těch klubech. A tím chci říct, že to veslování je hlavně o lidech. A i v těch žákovských kategoriích je to jedna z nejdůležitějších věcí.“

Informátor AZ: „Ale hlavní zkušenost mi tam předal trenér, protože jsem si s ním na začátku skoro vůbec nesesla, ale postupně s tím, jak jsem celý ty dva měsíce trénovali, tak jsme si k sobě začali hledat cestu, a po jeho motivačním proslovu před závodem, to bylo poprvé, co jsem jela

na start a nebyla jsem nervózní. Takže jsem tam poznala, že to veslování není úplně o umístění, ale i o tý cestě a celkový atmosféře.“

Informátor MD: *„Takže mě to pohltilo, začal jsem víc trénovat, a pak v juniorech se mi otevřely dveře do reprezentace, takže se domluvilo společenství s veslařem z Lysý. A v tu chvíli jsem se seznámil s Pačesem (Jan Lapáček – trenér ve VKL) a se všema lidma v Lysý, se kterými jsem začal trávit stále více času. Začali jsme spolu jezdit závody a výsledky se dostavovaly. Takže jsem pak úplně přestoupil na veslák do Lysý, protože v Neratovicích jsme neměli trenéra, pod kterým by to mělo takovou úroveň jako pod Pačesem.“*

Informátor MD: *„Myslím, že největší roli hraje kvalitní trenér. A v Lysý je skvělý trenér, který spoustu věcí zařídí, což někde jinde není. V Neratovicích to byl spíš takový klub pro zábavu, kam si chodí veteráni spolu popít pivo, a pak možná na chvíli na vodu. V Lysý je trenér se zkušenostmi a není to trenér, který to někde vyzoroval.“*

V jedné odpovědi zaznělo, že Veslařský klub Lysá nad Labem vystupuje jako přátelský a nekonfliktní klub. Což se opět dá porovnat s pražskými kluby, které častokrát vystupují nepřátelsky.

Jeden z informátorů zmínil, že ho veslařská komunita velmi posunula v rámci socializace a nyní je mnohem více průbojný. Je to dané možná tím, že sportovci jsou obecně průbojnější a odhodlanější než lidé, kteří nesportují.

Informátor DH: *„Já si myslím, že kdybych nezačal chodit na veslák a nedostal se do té komunity fajn lidí, tak bych byl hodně zamlklej. Celkově veslařská komunita mě hodně ovlivnila, poznal jsem tam lidi, a když jsem tam trávil ten čas, tak mě to dost pozitivně ovlivnilo.“*

Informátoři také zmínili, že díky veslování mají i nyní v životě spoustu přátel a známých, za které jsou velmi rádi.

Informátor MC: *„Díky vesláku mám práci, kamarády a stále nové zkušenosti. Vždy mi to teda udávalo směr v životě, a hlavně teď se to projevilo úplně nejvíc. Teď je to prozatím můj život a doufám, že bude i dál. Je to fajn. Byl bych rád, kdyby se to tam stále rozrůstalo, a i lidi z dřívějších let, aby se tam rádi vraceli.“*

Informátor TS: *„Tak určitě spoustu životních lekcí, spoustu známých a kamarádů a taky něco, na co můžu být pyšná.“*

2. výzkumná otázka – Co je hlavní motivací veslařů k veslování?

Pro každého informátora jsem měla připravenou otázku, proč si vybrali zrovna veslování, a co je na tom nejvíce baví. Líbilo se mi, že se nad tou otázkou vždy trochu pousmáli a chvíli přemýšleli, co odpoví. Nakonec odpovědi byly různorodé a nedá se to shrnout do jedné věty. Častokrát ale informátoři zdůrazňovali, že nejkrásnější na tom je ten pohyb v přírodě na čerstvém vzduchu.

Informátor AZ: *„No, asi ta parta, ale teď v poslední době jsem si začala užívat takový ten krásný pocit, když se sklouznu po tý vodě, do toho je krásný počasí a užívat si tu přírodu okolo. A i mě ve velkém posádce uklidňuje to klapání vesel. Což nedá úplně popsat, ale určitě každý veslař to zná. Každopádně pociťuju, že si musím najít takhle nějaký způsob, jak se v tom uklidnit.“*

S tímto mohu jen souhlasit, protože ten pocit, když sedíte v posádce a každý kopíruje tempo toho před sebou, je nepopsatelný. Najednou se například ze čtyř lidí na párovce stane jeden a z dálky těch osm vesel vypadá jako vesla dvě. Veslař si pak jen užívá přírodu, ten krásný pohyb lodi po vodě a klapání vesel při záběru.

Informátor DH: *„Určitě nejlepší na tom asi je to, že je to venkovní sport a většinu času se veslaři pohybují venku na čerstvém vzduchu. Mě asi úplně samotný sport nebavil, nebo neřešil jsem to asi, jestli nějaký sport bude lepší, prostě jsem od začátku dělal tohle. Ale určitě hodně jde o ty lidi.“*

Informátor JK: *„To veslování je skvělé v tom, že se nehraje na žádný fauly, je to čistě férový sport, trénuje se v přírodě většinu času. Člověk má takovou tu volnost a čerství vzduch. Člověk kamkoliv vyjede, tak kolem té vody to je nádherný a svým způsobem i motivující ten sport dělat.“*

Informátor TS: *„Je to super sport prostě. Je krásný, jak to v té přírodě, a hlavně takový trochu nevyzpytatelný co se týká počasí. Do teď když jdu kolem vody, tak si říkám, jestli je hezká hladinka, a jak krásně by se jelo nebo nejelo. Člověk se posouvá tou přírodou a řekou, a vnímáš ten pohyb lodě, že nestojíš na místě. Vždy jsem si dokázala užít to krásný tempo a sklouznutí po řece. To svoje zlepšení vidíš hned na tom výkonu, to je na tom to krásný a zajímavý. A určitě i ty veslaři jsou skvělé lidi a dělala jsem to hlavně kvůli nim nějakou dobu.“*

Častokrát se znovu objevovala výhoda skvělé veslařské party nebo výhoda, že veslování kolektivní i individuální sport. Určitě to přináší určitou pestrost a veslař se málokdy nudí. Zároveň bych ale ráda řekla, že toto všechno je v zimě zapomenuto, protože veslař je zavřen do

vnitřních prostor a vždy sám za sebe trénuje a závodí na veslařském trenažéru. V této zimní sezóně je ale motivovaný tím, že za pár měsíců ho opět čeká ta příroda a posádky.

Informátor MC: „Je super, že to je venkovní sport, všechno se to tam mění, je to závislý na počasí a není to jako třeba plavání, při kterým přijdeš do bazénu, odplaveš si to a jdeš domů. Je to prostě záživnější, střídají se t zimní a letní sezóny, který se dost liší. Taky se mi líbí, že s tou partou můžeš jezdit různý posádky, ale když zase nemáš náladu, tak jdeš na skifa a máš klid. Rozhodně nejzajímavější na tom je, že je to zároveň kolektivní i individuální sport.“

Informátor MC: „No určitě parta hrála velkou pozitivní roli. Mě to veslování drželo hlavně kvůli partě, kterou jsme tam měli, jinak to veslování není úplně záživnej sport, když ho děláš sám, ale ono není nic záživnýho, když to děláš sám (smích).“

Informátor MD: „Byla tam super parta, ve který si všichni pomáhali, takže to určitě bylo asi jediný, co mě na tom vesláku drželo, než mě to začala pak v dorostencích pořádně bavit, díky těm úspěchům.“

Informátor TS: „Ale mě to bavilo, a hlavně jsem si tam našla kamarády, takže ze začátku to pro mě nebylo tak těžký, abych u toho zůstala. Ze začátku jsem se nehnala za žádnými výsledky, prostě to jen bylo dobrý prostředí a dobrá parta.“

Informátor TS: „Ale obecně pro mě nejdůležitější byly ty vztahy v tom mým domácím klubu, ty mě hlavně vždycky držely nad vodou. I když jsem s nima byla jiný výkonnostní úrovni a byla jsem často někde pryč, tak oni pak byli ti, se kterými jsem chtěla trávit ten čas, i na závodech. I s trenérama jsem měla krásný vztah a brala jsem je vždycky nejvíc. Měla jsem prostě pocit, že v tom domácím klubu se o mně vždycky někdo postará, kdyby se cokoliv stalo. A to je u veslování hodně důležitý, protože se kolikrát dostaneš na hranice psychických i fyzických sil.“

Informátor TS: „Oslavit ty pocity s těma v uvozovkách svýma lidma je úplně nejlepší.“

Informátor JZ: „Velkým lákadlem určitě je, že ten sport není zas tak populární a objemný, co se týče členský základny, jako tomu je u jiných sportů. Není nereálný se kvalitním tréninkem dostat na nějakou lepší úroveň. Zároveň má ale veslování relativně velkou tradici. A přesto, že to stojí celkem hodně času, tak je to naplňující aktivita bych řekl. Jedná se o pohyb venku a taky se k veslování váže spousta doplňkových sportů jako třeba cyklistika, běžky. Taky to je sport jak individuální, tak kolektivní, což je taky velký pozitivum.“

Jeden informátor uvedl, že ve veslování není těžké se probojovat na lepší úroveň, což je možná v porovnání s jinými sporty pravda. Ale je důležité zdůraznit, že málokdo na to fyzicky i

psychicky má. Je to opravdu náročný sport, který hodně bolí, proto dostat se na vrchol stojí mnoho sil. Což se potvrdilo v odpovědi jiného informátora, který zdůraznil, že úspěch ve veslování vyžaduje dlouhou cestu a velkou námahu.

Informátor MD: „*Mě osobně hlavně oslovili ty lidi. Já jsem tam s nima rád a vytváří to skvělou atmosféru na každém tréninku nebo závodech. A taky mám rád to, že ono, když v tomhle sportu se něco povede, tak je to super, protože to zahrnuje dlouhou dobu na to, aby veslař zvládnul něco natrénovat. Není to ze dne na den a fakt to vyžaduje dlouhou cestu, a pak když se něco povede, tak je to hezká odměna za tu veškerou dřinu.*“

Důležitý faktor u veslování (a myslím, že skoro u každého sportu) hraje již několikrát zmíněný úspěch. Pokud je veslař úspěšný, vydrží u veslování asi o něco déle než veslař, kterému se tolik nedaří. To se projevuje hlavně ve starších kategoriích, kde zůstávají hlavně veslaři, kteří mají šanci se dostat do reprezentace. Ti veslaři, kteří tuto šanci nemají, většinou přehodnotí své priority a zjistí, že veslováním nemohou trávit tolik času, když potom nejsou vidět výsledky, které by je posouvaly. Začínají řešit vzdělání, práci, bydlení a podobné záležitosti, s veslováním tedy skončí úplně nebo u něho zůstanou v pozici trenéra. Chuť ke sportu na rekreační úrovni jim ve většině případech zůstává, což je častokrát dané obecnou láskou k pohybu a možná nějakou naučeností ke sportu. Veslaři několik let chodili každé odpoledne na trénink, proto se to snadno stane zvykem, a i když veslař přestane veslovat závodně, chce si tuto odpolední aktivitu hledat.

Informátor DH: „*Jak jsem říkal, tak tu motivaci trénovat a pak následně závodit nemám. V mužích už je to hlavně o těch výsledcích, a ty já jsem neměl, takže si pak myslím, že nemá smysl už dál veslovat. Ale asi to je individuální. Ale jinak chuť přijít znova na veslák mám. Ale ne nijak pravidelně trénovat, protože kdybych tam přišel jednou nebo dvakrát do týdne, tak bych se tam s ostatníma v lodi spíš vozil a nepomáhal jim. Ale jsem s ostatními na vesláku dohodnutý, že pokud bude potřeba pomoci, zaskočit za nemocného nebo odjet nějaký závod, tak určitě rád přijdu a vypomůžu. Takže vztah k vesláku po tolika letech určitě mám a moc rád bych tam přišel.*“

Informátor JZ: „*To bylo asi jedno s druhým, ale nejdřív se ubrala motivace, a tím pádem nebyly výsledky. Zároveň do toho přišly nové vlivy jako především škola. A nemalou roli v tom sehrálo, jak to v reprezentaci moc nefunguje, a jak tak nějak špatně je nastavený ten systém. Tak mě to frustrovalo, z toho ubývala motivace a z toho pak ubývaly výsledky.*“

Informátor TS: „*A to se docela dařilo, vydržela jsem u veslování ještě sezónu, ale zavřely se mi dveře do reprezentace, protože jsem nezajela jeden vstupní test. A to mě dost demotivovalo, protože v tu chvíli už jsem to tolik nedělala jen kvůli kamarádům, ale i kvůli těm výsledkům, ale ty najednou nebyly. Takže ten poslední rok jsem s tím celkem bojovala a pak jsem se rozhodla, že tohle už není úplně ono a měla jsem obecně pocit už velký únavy po těch všech letech. Trochu se mi změnil priority, začala jsem se soustředit na školu a rozhodla jsem se s veslováním skončit. A pak už jsem se k tomu nijak extra nevrátila, nějaký závody jsem odjela, ale postupně už to upadlo úplně.*“

U informátora je také znát, že se potýkal s velkou únavou, která se za ty roky veslování nadržovala. Což opět potvrzuje fakt, že je veslování velmi náročný sport, a pokud se v dospělosti nedostavují výsledky, je těžké u toho vydržet.

Motivace zůstat u veslování v pozici trenéra často přichází z lásky k veslování. V těchto konkrétních dvou příkladech také i z citovému vztahu k Veslařskému klubu Lysá nad Labem, ve kterém informátoři strávili několik let svého života.

Informátor JK: „*A pak když děti více méně odrostly a člověk začal mít více času, tak jsem se přišel podívat na veslařský závody a od toho dne jsem sem zase začal chodit. Nejdřív jsem trénoval sám sebe, pak jsem začal pomáhat ve výboru a ve vedení klubu, pak jsem se stal předsedou a trenérem. Všechno se začalo samo od sebe nabalovat a dostalo se to do té fáze, že mě plně zaměstnává ta funkce předsedy, a už jsou tady profesionální trenéři, kteří ty děti tady trénují. Celý život je prostě náhoda, že se to nějak vyvíjí, a člověk je občas ve správný čas na správném místě. A u mě se pár věcí semlelo tak, že to najednou přišlo. Veslák byl prostě bez vedení, takže jsme s kamarádama měli potřebu to vylepšit. Měl jsem nějaké nabídky, abych šel trénovat i do jiných klubů, ale ta Lysá je pro mě srdcová záležitost a já bych to jinde takhle kvalitně a s takovým nasazením dělat nemohl. Vyrostl jsem tady, loděnici jsem z části postavil a mám tady k tomu opravdu blízký vztah.*“

Informátor MC: „*Asi určitě Pačes, což je trenér, který i mě trénoval, a teď jsme spolu trenéři. Taký pro mě bylo těžký opustit tu partu, takže jsem se na vesláku a u těch lidí chtěl udržet co nejdéle. Určitě jsem i dál chtěl být v kontaktu s tím veslováním a kluci v mém věku často odcházeli do pražských klubů nebo skončili úplně, ale mě to tady v Lysý tak nějak zakořenilo, tak jsem to tady nechtěl opustit. No a Pačes ně už tak trochu začal učit už v juniorech, jak trénovat a jak s těma lidma pracovat. Mě to teda začalo bavit, začalo se mi to líbit a pak se mi*

naskytla možnost to dělat oficiálně s ním, tak jsem po tom skočil, protože mě na to už tři roky víceméně připravoval.“

V některých případech veslaře i po tolika letech veslování neopouští chuť závodit. Důvodem se většinou stává ta touha po pocitu vyčerpání, který po závodě přichází, nebo jen potřeba ukázat, co veslař natrénoval. Na pocit vyčerpání po tréninku či závodě vzpomínají téměř všichni, je to něco unikátního, co se v běžném životě nespportovce nemůže jen tak odehrát. Je to spojení více pocitů dohromady, kdy veslař překoná sám sebe, vnímá tu atmosféru, svůj dech, bolest, ostatní kolem sebe a má pocit, že ze sebe dostal úplně vše. A snadno se to může stát motivací, která veslaře nebo obecně sportovce žene dopředu.

Informátor DH: *„Když se povede nějaký úspěch, tak člověk z toho má obrovskou radost. A takový pocit člověk, který nesportuje a hlavně nezávodí, podle mě jen tak nezažije. Ale celkově ta každá dobrá chvíle mi utkvěla v hlavě, každý trénink nebo závod, který se mi jel dobře, to je taková euforie a nepopsatelný pocit. Ono v tý posádce, kde třeba jedou čtyři lidi, tak to je úplně nádherný, když to tak jakoby sedne a jede to hezky. To je taky dost specifický pro veslování. To prostě tak jako klouže po vodě. Ty drobnosti jsou prostě nejlepší. A i ten dobrý pocit po tréninku, do kterého se mi třeba nechtělo, byl krásný.“*

Informátor JZ: *„Trénuju pořád, kdyby byly závody, tak bych si určitě zazávodil, ale kvůli korona situaci to teď bohužel nejde. Motivací k tomu jsou z části hezké vzpomínky na dřívější časy (smích) a taky nechci ztloustnout. Na vodě už samozřejmě netrénuju zdaleka tolik a spíš teď jezdím na kole. Chci si zazávodit, protože se mi líbí ten pocit, kdy člověk dojede a je úplně vyžvejkanej a je mu zle. To mi docela chybí.“*

Informátor JZ: *„Asi není nic na co bych vzpomínal nějak spontánně, ale byly chvílky, který si pamatuju. Že třeba některé závody byli dost těsný, tak ten adrenalin při tom. Anebo jednou při šestikiláku jsem dojel na skifu a úplně jsem cítil, že dál už bych už nedojel, prostě to vyšlo úplně přesně.“*

Informátor MC: *„Pravidelně se snažím trénovat a v rámci nějakých republikových závodů určitě plánuju závodit. Ted' do kategorie mužů přišli i ročníky, který jsou sice o 4 roky mladší, ale už jsou taky muži, takže jsou v plánu nějaký velký posádky a na to se těším. Chci furt trénovat a závodit i po tolika letech veslování, protože mě baví si sahat na takový to moje dno, miluju, když se můžu úplně zničit, a ještě když se k tomu povede alespoň nějaká medaile, tak je to krásná odměna.“*

Informátor MC: „*Takový ty momenty, kdy jsem šel za hranu svých fyzických a psychických možností, ale ono to je z jedné strany dobře, já to mám rád, takže mě to neovlivnilo nějak ve špatném slova smyslu. Určitě všechny větší závody, který se mi povedly, tak mám v paměti. Úspěchy si pamatuju furt a na neúspěchy spíš zapomínám. Ale skoro každý větší závod má nějakou atmosféru, a to je prostě krásný.*“

Informátor JK: „*Motivovala mě spousta tréninků, které bolely, říkal jsem si, jak už to nikdy dělat nechci, ale člověk má pak takový slastný pocit, že už se těší na další. Pak jeden závod v té seniorské kategorii byl vyhrocený od začátku do konce, nám se ho nakonec podařilo vyhrát, ale určitě jsem si tam hrábnul až na úplný dno a opravdu jsem několik hodin po tom ani nemohl chodit. Ale to je přesně to, co v hlavně utkví nakonec v tom pozitivním slova smyslu.*“

Informátor JK: „*Fyzický pohyb je prostě taková droga, a ten sportovec si návyk vypěstuje už od toho dětství. Ten pohyb prostě musí být. A jakmile jsem zase po pauze uviděl to veslování, tak mě to zase uchvátilo a musel jsem znovu začít trénovat. A k tomu to závodění patří. Mám to tak, že když už chodím trénovat, tak si občas rád poměřím ten svůj výkon. Je to takové motivační, když člověk občas nemá chuť. Je to o tom, že sport bolí a myslím si, že pak člověk dokáže spousta věcí překonat. Sport posiluje i mysl. U mě bylo veslování vždycky prioritou oproti ostatním sportům a bude to i nadále. Pořád mě to hrozně baví a dokud to půjde, tak snad to budu moct dělat i dál.*“

Informátor TS: „*Jo, určitě mi to chybí a je to unikátní zážitek. Ty emoce někdy byly úplně za hranou, ale bylo to krásný. Ten odchod od sportu pro mě byl dost složitý, jak jsem z toho byla už úplně unavená, tak jsem sport úplně odstříhla. Přestala jsem ho dělat úplně ze 100 na 0 a teď mě to mrzí. Momentálně si tu cestu ke sportu hledám, ale je to pro mě dost složitý. A hraje u toho velkou roli, že se v hlavě stále porovnávám s tím, jak dobrá jsem byla před tím, a teď už to nezvládnu. Ale to je můj psychický blok, který snad překonám. Nepotřebuju už nutně jezdit na závody, ale ráda bych zas měla nějaký sport, který mi dělá radost. Protože sport je součástí mého života, jen jsem ho bohužel dost odřízla.*“

3. výzkumná otázka – Jaký dopad má veslování na životy veslařů?

Každému z informátorů rozhodně veslování omezilo sociální kontakty mimo veslařské prostředí. Bylo tomu už od mladších kategorií, kdy veslaři chodili do školy a přicházeli o odpolední chození ven se spolužáky, protože měli tréninky a o víkendové oslavy, protože jezdili na závody. Může se to zdát jako velké omezení, ale jak už jsem výše zmiňovala, veslaři mezi

sebou mají hezký vztah, takže jim nevádí trávit spolu téměř veškerý čas. Veslařské sociální vztahy jim tedy naprosto vynahradí mimoveslařské prostředí.

Informátor AZ: „Musím teda říct, že se s lidma ze třídy už kromě školy vůbec nevidám. Takže se vidám jen s lidma z toho veslování, což mě asi i trochu mrzí. Ale spíš z toho důvodu, že když někdo přestal veslovat, tak já jsem s ním úplně přestala vidat. Takže v tom mě to omezuje dost, že na ty lidi vlastně nemám moc čas. Ale na druhou stranu mi veslování přináší velkou spoustu lidí, se kterými si rozumím, že to asi neberu jako negativní věc. Ale jako negativní věc beru, že se nedokážu bavit o ničem jiném než o veslování, prostě stejně nakonec tu konverzaci stočím na tohle téma.“

Informátor zmínil, že se nedokáže bavit o ničem jiném, než o veslování, což mu samozřejmě moc nepřidává na tom, aby rozšířil svůj okruh přátel o neveslující jedince. Je to ale pochopitelné, protože veslováním tráví spoustu času, je to jeho koníček a náplň života. Toto dokazuje, že veslaři mají opravdu málo času na to, aby se zajímali i o jiná témata. Což potvrzuje i další informátor, který řekl, že veslování je časově náročné a není čas na nic jiného.

Informátor DH: „Vnímám to tak, že to rozhodně časově náročný bylo a to ze 100 %. Měl jsem pocit, že jsem nikdy neměl čas na nic jiného než na veslování. Samozřejmě se to stupňovalo, takže to spíš mluvím o těch dorosteneckých a juniorských kategoriích, kdy jsme tam s klukama byli skoro každý den. Což byl i důvod, proč jsem skončil. Jsem čím dál starší a už mám trochu jiné priority, kterým se chci více věnovat. Přijde mi, že nejde moc skloubit do hromady osobní věci a veslovat naplno.“

Informátor JK: „Já si nemyslím, že by mě to nijak negativně ovlivilo. Někdo může říct, že mu to bránilo, že nemohl chodit na diskotéky, párty, do hospody, kina a tak dále. Ale já osobně si myslím, že kdo chce, tak na tu diskotéku může jít, i když ten sport dělá. Ale samozřejmě se tomu sportu člověk musí trochu podřídít a žít trochu jiným způsobem než ti, kteří žádný sport nedělají. Ale já osobně žádné omezení necítím. Spíš naopak si myslím, že člověk kolem sebe měl mnohem víc lidí.“

Informátor JZ: „Co se týká sociálních kontaktů ve škole se třídou, tak ty to negativně určitě ovlivnilo. Nebyl jsem s nimi schopný chodit každý pátek do hospody na pivo, takže jsem z toho kolektivu ve třídě vypadl, přestože si myslím, že bych si s těma lidma jinak relativně rozuměl. Ale na druhou stranu s lidma z veslařské komunity to ty vztahy otužilo pořádně, protože jsme viděli pořád, což pak taky nebylo zas tak dobrý.“

Informátor MC: „Když jsem závodil, tak mě to určitě zasahovalo do toho života ve škole se spolužákama, protože jsem nemohl chodit na různé schůzky a párty. Ale mě to asi bylo jedno, já jsem vždycky čas radši trávil na vesláku a měl jsem radši tu partu, co jsme měli tam. Takže už žiju fakt na vesláku a nějak nepotřebuju kamarády mimo veslák a asi jsem ani nikdy nějak nepotřeboval.“

Informátor MD: „Jo, tak kamarádi ze školy chodí na různé párty a já sem s nimi nebyl ani jednou. Na párty jsem byl asi dvakrát, a to ještě k tomu s veslaři. Ale mě to nějak jako nevadí a neberu to jako problém, jsem spokojený, jak to mám. Teď je veslování pro mě všechno.“

Informátor TS: „Určitě je to časově náročný. A sociální vztahy mimo veslování určitě utrpěly, protože s lidma jsem se bavila hlavně ve škole a pak se mě už ani neptali, jestli s nima někam půjdu, protože jim bylo jasné, že nemám čas. Celý ten můj okruh kamarádů byl na vesláku a ty vztahy jsou pak hodně intenzivní. A jako třeba doma mi říkali jetty, protože o mně slyšeli a nikdo mě neviděl, protože fakt jsem na různých soustředěních trávil spoustu času. A to samý v té škole, pak bylo i těžký jim vysvětlit, co jsem vlastně ten měsíc na soustředění dělala. Nedostalo se mi hlavně pochopení, a i ty zážitky z veslování byly dost nepřenositelný.“

Informátor MD: „Občas slychávám od svých kamarádů, kteří vůbec nesportují, že se vždycky diví, kolik času a sil jsem tomu schopen obětovat. A moc nechápou, že tolik nepiju alkohol a podobně. Ale já na to prostě nejsem a jsem takhle naprosto spokojený. Jsem prostě rád, že vesluju, a rád tomu věnuji ten svůj čas.“

Informátoři potvrzují, že je těžké ty zážitky z veslování přenést na neveslující jedince, je proto pak pro veslaře složitě najít téma, které by například spolužáky zajímalo. A jen těžko se jim dostává pochopení od nesportovců.

Jelikož je veslování časově náročné, omezuje to veslaře například ve studiu, kterému nedokáží věnovat dostatek času. Nebo spíše by nedokázali, kdyby jim škola neumožnila individuální plán.

Informátor AZ: „Teď je to teda ale hodně náročný s tou školou, protože jsem například dopisovala maturitní práci a každý den jsem chodila spát ve dvě nebo ve tři ráno a vstávala jsem asi v půl sedmý do školy, a pak už ani ty tréninky nejsou ono, takže určitě to náročný časově je. Ale teda musím říct, že gympl, kam chodím, je v tomhle dost tolerantní, a mám individuální plán, který mi hodně věcí ulehčuje. Můžu mít i velkou absenci.“

Informátor TS: „*A co se týká studia, tak se to tak nějak dalo, ale hlavně díky tomu, že jsem měla individuální plán od školy a ten mi v tom hodně pomáhal, jinak by to bylo těžký a asi by se to zvládnout nedalo. Díky tomu jsem si dokázala udržet i hezký známky, který jsem chtěla.*“

Mé otázky směřovaly i k tomu, co informátorům veslování dalo do života, a jak to například ovlivnilo jejich myšlení či přístup k životu. Obecně se všichni shodli, že jim veslování dalo určitou disciplínu a odhodlání se překonávat. Neberou tedy, že jim sport pomohl jen po výkonnostní stránce, ale také i po morální a mentální stránce. Vše, co se během veslařské cesty naučili, se dá aplikovat do běžného života. Jelikož spousta tréninků a závodů byla fyzicky i psychicky náročná, ale veslaři to i tak překonali, tak dokáží překonat i běžné složité životní události.

Informátor AZ: „*Určitě mě to naučilo to, že když mi něco nejde, tak to neznám, že to nezvládnou, ale že musím pokračovat. Že všechno je tom trénování a o tom opakování. Naučilo mě to nějaký režim, že vše, co chci udělat, tak si nejdříve pečlivě naplánuju, než to udělám.*“

Informátor JK: „*Ono je asi jedno, jaký sport člověk dělá, ale určitě to člověka vychová v to, že nikdy nebude dělat podrazy, zbaběle od všeho utíkat, ale bude všechno řešit na přímo a čelem. Ve sportu se to nedá ošulit, takže ta morálka, zodpovědnost a poctivost, je to, co mě posunulo. Je to pak v normálním životě vidět, kdo je sportovec a kdo nesportovec. Odráží se to hlavně na tom morálním hledisku.*“

Informátor JZ: „*Jako možná bych měl říct, že mi to dalo nějakou disciplínu, ale ono asi ne a pořád dokážu být hrozně líný a musím se hodně nutit, abych něčeho dosáhl (smích). Ale asi kdybych nevesloval, tak by to bylo ještě horší, to nemůžu říct. Dalo to ale rozhodně hodně z toho výkonnostního pohledu a hodně zkušeností, které se dají v normálním životě využít. Když třeba pracuju na zahradě, tak vím, že to nesmím hned na začátku přehnat. Nebo taky mi to asi dalo, že dokážu dlouho vydržet u věci, který mi ale nejsou úplně příjemný, a to nejenom u sportovních záležitostí.*“

Informátor MD: „*Tak dalo mi to určitě to nastavení mysli, že se dokážu překonávat a jít přes nějakou bolest a přes svoji hranu. Vlastní mentalitu mi to posunulo někam úplně jinam.*“

Informátor TS: „*No ono asi celá ta veslařská cesta je silný zážitek. 10 let života. 10 let to byla nějaká moje identita, takže teď mě trochu mrzí, že teď nemám tuhle věc navíc, věc, která mě utváří a tvoří moji osobnost. Bylo to velmi důležité pro moje sebevědomí, protože mě to naučilo, že když něco chci, tak to můžu dokázat, naučilo mě to být pracovitá, cílevědomá, uspořádaná.*“

Když jsem chtěla zvládat dobře veslování i školu, tak jsem fakt nonstop byla produktivní, takže mi to určitě dalo nějakou disciplínu, a tak nějak mě to vychovalo. Dalo mi to spoustu schopností do života a utvořilo mě to. Spousta závodů byla fakt hodně přes sílu, ale to je taky něco, co mě hodně posunulo a teď na to vzpomínám ve stylu jakože, to porovnávám s běžnými situacemi v životě a říkám si, že to není tak náročný, jako třeba šestikilák (smích). Určitě to do života byla hrozně dobrá škola a jsem za to moc vděčná.“

Informátor DH: *„Já si myslím, že kdybych nezačal chodit na veslák a nedostal se do té komunity fajn lidí, tak bych byl hodně zamlklej. Celkově veslařská komunita mě hodně ovlivnila, poznal jsem tam lidi, a když jsem tam trávil ten čas, tak mě to dost pozitivně ovlivnilo. Nebál jsem se jít na tělák, protože jsem najednou i v nějakých disciplínách vynikal, třeba v běhu. No, a i v kolektivu jsem se dokázal víc projevit. Jsem teď víc odhodlaný a tak.“*

Je hezké, že pro tohoto informátora byla veslařská parta mnohem důležitější než ta například ve škole, protože se naučil být průbojný a rozmluvil se. To nasvědčuje tomu, že je rozdíl mezi partou ve škole a ve veslování. A jak už jsem výše psala, obecně jsou sportovci více odhodlaní než nesportovci.

Informátor MC: *„Pociťuju, že mi to do života dalo většinu zkušeností, který mám. A taky jsem si uvědomil, že veslováním žiju, protože třeba na školu celkem kašlu, ale na vesláku mám všechno. Díky vesláku mám práci, kamarády a stále nové zkušenosti. Vždy mi to teda udávalo směr v životě, a hlavně teď se to projevilo úplně nejvíc. Teď je to prozatím můj život a doufám, že bude i dál. Je to fajn.“*

Pro tohoto informátora je veslování život a zanechalo to v něm opravdu silné pouto, které si buduje už od žákovských kategorií.

4. výzkumná otázka – Jak je vnímáno vrcholové veslování mezi veslaři?

Za zásadní poznatek, na kterém se shodli téměř všichni respondenti, by se dalo považovat, že hlavním problémem ve vrcholovém veslování je nedostatek peněz. V porovnání například s fotbalem se tím dá uživit pouze na té úplně nejvyšší úrovni, na které se u nás v České republice pohybuje jen málo veslařů. Společností je například stále dané, že muž by měl finančně zajistit rodinu, což také může hrát velkou roli, proč jen málo veslařů zůstane u veslování na vrcholové úrovni i v dospělosti. Je to tedy spousta již zmíněné dřiny a času za málo peněz.

Informátor DH: „*Tak jako tady jde asi o finanční stránku. Užít se vrcholovým veslováním asi dá, ale musíte to dělat na fakt vysoký úrovni. Být prostě úplně na vrcholu, ale tam se dostane jen málo kdo, a hlavně to vyžaduje fakt obrovskou dřinu. Takže třeba s fotbalem to je úplně neporovnatelný, a to je škoda. Ale být průměrný profesionální veslař je sice fajn a hezký, ale peníze z toho určitě nejdou. A přesně kvůli mojí výkonnosti jsem já osobně nad tím nikdy neuvažoval. To šlo vždy mimo mě.*“

Informátor JK: „*A já jako ženatý jsem musel začít zabezpečovat rodinu a snažit se nějak fungovat v práci, takže jsem to tady na 10 let opustil. Neměl jsem na to prostě čas, v těch 90. letech se člověk musel hodně ohánět. A pak když děti více méně odrostli a člověk začal mít více času, tak jsem se přišel podívat na veslařský závody a od toho dne jsem sem zase začal chodit.*“

Informátor JK: „*Seniorské veslování na úrovni reprezentace a na úrovni užití se jde, ale je to opravdu jen o pár lidech. Člověk, který se tím opravdu chce užít, tak musí být na úrovni Synek, Knapková, Antošová, to jsou lidi, kteří opravdu i v tom světě něco znamenají. Takže určitě se tím dá nějakou dobu slušně užít, ale určitě to není jako v jiných sportech. Na tom to trochu vázne, takže těch závodníků na tak vysoké úrovni není tolik, protože začnou řešit existenční problémy a musí se začít něčím žít, a pokud nepatří úplně k té špičce, tak bohužel zvolí variantu spíše rekreačního veslování.*“

Informátor JZ: „*Na té vyšší úrovni je tam to negativum oproti jiným sportům, že za to zdaleka není tolik peněz. Těch lidí, kteří se dostanou na tu placenou pozici ani není tolik. Ale mám pocit, že u holek se to v poslední době dost zlepšilo, tak pořád když to porovná s fotbalistama, kteří i za třetí ligu berou slušný peníze a trénují třeba jen dvakrát týdně, tak to veslování je pořád dost finančně podhodnoceno hlavně z toho výkonnostně-náročného hlediska.*“

Informátor TS: „*Tak problém je určitě v tom, že se tím dá užít jen velmi těžce, a obdivuju lidi, kteří se tomu takhle na plno věnují i dál a dokáže je to užít. Protože za tím musí být velký odhodlání, protože je to hodně náročný.*“

Informátor AZ: „*Tak negativní je to v tom, že to znamená ještě víc tréninků, takže ještě míň času. Ale zase musím říct, že jsem se dostala zase k víc trenérům, kteří jsou fakt profesionální a na úrovni, takže to jsou zase další skvělé zkušenosti. Ale hlavní problém je v tom, že primárně veslováním se asi úplně užít nedá, což vidím i teď na těch holkách, co s nima teď trénuju. Ale pro mě to je momentálně dost velká výhoda, protože zatím pořád chodím na střední a nemám úplně čas chodit na brigádu, a vlastně tady dostávám peníze jen za to, že vesluju a dělám něco, co mě baví. Teď mi ty peníze stačí, ale pak už asi ne.*“

Informátor kladl důraz na časovou náročnost veslování, která spočívá ve dvoufázových tréninkách, týdenních soustředěních několikrát do roka a několikadenních závodech, které jsou téměř každý víkend. Což potvrzuje i další informátoři.

Informátor MD: „*Mě to baví a zatím nepřišla žádná situace, která by mě nějak vyvedla z míry a chtěl bych s tím skončit. Občas teda jako v průběhu závodu nebo tréninku, když to fakt hodně bolí a jdu přes sílu, tak si říkám, proč to vlastně dělám (smích). Na té vrcholové úrovni je potřeba hodně hodně tréninků a soustředění, a to já mám rád.*“

Informátor JZ: „*A po roce v mužské reprezentaci, kdy mě to začalo trochu vysávat a mé priority v životě se změnily, jsem začal veslovat hlavně rekreačně. Bylo to asi jedno s druhým, ale nejdřív se ubrala motivace, a tím pádem nebyly výsledky. Zároveň do toho přišly nové vlivy jako především škola. A nemalou roli v tom sehrálo, jak to v reprezentaci moc nefunguje, a jak tak nějak špatně je nastavený ten systém. Tak mě to frustrovalo, z toho ubývala motivace a z toho pak ubývaly výsledky.*“

Informátor TS: „*A jsou tam kladený i velký nároky, protože když už se do toho prostředí dostaneš, tak prostě jsi profesionál a je počítáno s tím, že jím budeš i nadále, což může být dost psychicky náročný. Já jsem tam reálně takhle asi nikdy neviděla, protože jsem věděla, že chci jít na vysokou a chci jí opravdu aktivně studovat, chtěla jsem, aby to byla moje priorita, a ne aby to bylo veslování. Je těžký to totiž skloubit. Ty lidi, kteří se tam pohybují i na dále, tak pro ně se to stalo životem. Většinou mají i veslaře jako partnery, a i rodiny se pohybují v tom veslařském prostředí, baví je to a tím se posouvají k tomu cíli. Což je obdivuhodný, ale málokdo asi dokáže tomu obětovat celý život.*“

Zajímavá a podle mě pravdivá myšlenka je, že pokud se veslování chce veslař věnovat na vrcholové úrovni, musí tomu podřídit svůj osobní život. Proto se pak rodina vrcholového veslaře pohybuje v tomto prostředí, jinak by se téměř ani neviděli. Pro ženu to může být náročné zase z pohledu jiného společensky daného stereotypu, že by měla být doma a starat se o rodinu. Proto je často nepřijatelné, že by veslování dávala tolik svého času. To opět potvrzuje fakt, že opravdu jen málo jedinců se tomu dokáže podřídit.

Informátor JZ: „*A ve chvíli, kdy to člověk chce dělat na vysoké úrovni v juniorech a v mužích, tak už se z toho stává téměř jako fulltime profese, kdy je relativně těžký to skloubit s nějakým fungováním v osobním životě. Ne, že by to nešlo, ale stojí to velké množství energie a sil.*“

Velkou roli, proč veslaři u vrcholového veslování nezůstávají, hraje fakt, že vrcholově veslovat se u nás v České republice dá jediné v Praze, kde jsou na to ideální podmínky a zázemí. To by pro spoustu veslařů znamenalo se přestěhovat a opustit například i rodinu či přátele.

Informátor AZ: *„Ale pokud chceš být v repre, tak musíš veslovat v Praze, protože v Lysé se v mužích a ženách na žádný velký úrovni nevesluje.“*

Informátor MC: *„Taky kdybych chtěl veslovat vrcholově za reprezentaci, tak bych musel veslovat v Praze, kde jsou na tom určitě nejlepší podmínky, a mě se do té Prahy moc nechtělo.“*

Určitě je i velmi těžké spojit vrcholové veslování se studiem vysoké školy, pokud se tomu studiu chce veslař opravdu věnovat naplno. V dnešní společnosti chce už téměř každý mít vysokou školu, aby měl později jistotu prestižní práce. Vysokou školou prestižní práce sice není zaručená, ale jedinec s titulem má větší šanci se uchytit než bývalý veslař, který umí „pouze“ dobře veslovat. A toto si veslaři naprosto uvědomují.

Informátor AZ: *„Ale určitě bych chtěla vrcholově veslovat co nejdýl jak to půjde, ale uvidím, jak to budu zvládat se školou.“*

Informátor MD: *„U nás je to podle mě dost špatně finančně ohodnocené. Takže já uvidím, jak to se to u mě bude vyvíjet, ale určitě chci vystudovat vejšku, abych měl jistou nějakou pořádnou práci. A jak to bude s veslováním, to se uvidí.“*

Informátor JZ: *„Mě na tom každopádně nejvíc vadilo, že jsem se u toho nemohl na plno věnovat vysoké škole a ten veslař do toho asi musí být víc zapálený, aby to obětoval.“*

U dvou informátorů také zazněla myšlenka, že vrcholové veslování je forma, jak si prodloužit bezstarostné období. Spočívá hlavně v tom, že si spolu veslaři například mezi tréninky užívají spoustu zábavy a nemusí pracovat. Ovšem dříve či později ty životní problémy a záležitosti spojené s prací, penězi či bydlením musí řešit všichni.

Informátor JZ: *„A z mé strany mám pocit, že to tomu veslaři trochu prodlouží to bezstarostné období, takže nezačne moc brzy řešit dospělácké problémy. Ale to je můj pohled.“*

Informátor MC: *„Taky si myslím, že zrovna vrcholový veslování ti zrovna moc nepřinese, co se týká finanční stránky a podle mě těžký se tím uživit a přijde mi, že je to prodloužení studentských let.“*

Jak už výše zaznělo, tak reprezentanti tvoří partu lidí, kteří mezi sebou mají hezký vztah, navzájem si pomáhají, užijí si spoustu zábavy a tráví spolu opravdu hodně času. Což může být významným lákadlem a motivací proto, aby veslař v reprezentaci zůstal.

Informátor MC: *„Ale zase si myslím, že tam mají dobrou partu, se kterou jsou taky furt, a to by mě na tom lákalo. Jezdí často někam na soustředění.“*

Může se tedy zdát, že je těžké na vrcholovém veslování najít nějaká pozitiva, ale já si myslím, že ta láska ke sportu, a hlavně k veslování, krásný pocit úspěchu a veslařská atmosféra u vody, je pro mnoho veslařů vším. A pak je pro ně mnohem jednodušší obětovat tomu svůj osobní život.

5. výzkumná otázka – Jaký mají veslaři vztah k Veslařskému klubu Lysá nad Labem?

Všichni zúčastnění informátoři jsou členové Veslařského klubu Lysá nad Labem (VKL), a kromě jednoho informátora je pro ně VKL domácím klubem, ve kterém začali veslovat. Během veslařské cesty se veslař setká s mnoha kluby, a to většinou na závodech, kde se mohou střetnout dvěma způsoby, a to buď že spolu při závodě soupeří, anebo sedí v jedné lodi, protože se posádka skládá z klubového společenství. Někteří veslaři jezdí společenství více, někteří méně, záleží na tom, kolik veslařů má klub v určité kategorii, a zda posádku potřebuje někým doplnit. Reprezentace je tvořená z veslařů, kteří mají domácí klub každý jinde po celé České republice. Proto se reprezentanti dostanou do kontaktu s jinými kluby asi nejvíce.

Nabízela se mi teda otázka, jak informátoři vnímají Veslařský klub Lysá nad Labem a v čem se liší ve srovnání s jinými kluby. Ve všech odpovědích bylo slyšet, že VKL je pro ně srdcovou záležitostí a mají to tam opravdu rádi.

Informátor AZ: *„Ale vždy bude Lysá jako ten můj klub a neumím si představit, že bych to tady opustila.“*

Informátor JK: *„Mám to rád. Měl jsem nějaké nabídky, abych šel trénovat i do jiných klubů, ale ta Lysá je pro mě srdcová záležitost a já bych to jinde takhle kvalitně a s takovým nasazením dělat nemohl. Vyrostl jsem tady, loděnici jsem z části postavil a mám tady k tomu opravdu blízký vztah.“*

Informátor JZ: *„K VKL mám určitě velký vztah, protože to je můj domácí klub. A v Lysý se to už dostává na čím dál lepší úroveň. Takže trénovat chodím do VKL a jsem stále hrdý Lysák.“*

Informátor MC: „Kluci v mém věku často odcházeli do pražských klubů nebo skončili úplně, ale mě to tady v Lysý tak nějak zakořenilo, tak jsem to tady nechtěl opustit.“

Informátor MC: „V Lysý je můj rodnej klub a vždycky jsem tam měl blízko k těm lidem. Už je to 11 let, co se tam pohybuju, tak to mám takový navyklý tam být a asi si už neumím představit život bez toho.“

Informátor TS: „Ale obecně pro mě nejdůležitější byly ty vztahy v tom mém domácím klubu, ty mě hlavně vždycky držely nad vodou. I když jsem s nima byla jiný výkonnostní úrovni a byla jsem často někde pryč, tak oni pak byli ti, se kterými jsem chtěla trávit ten čas, i na závodech. I s trenérama jsem měla krásný vztah a brala jsem je vždycky nejvíc. Měla jsem prostě pocit, že v tom domácím klubu se o mně vždycky někdo postará, kdyby se cokoli stalo.“

Informátor TS: „Když jsem byla na soustředěních s lidma z jiných klubů, tak ty lidi byli fajn, i když si třeba nesli ze svých rodných klubů jiné zkušenosti, ale já jsem prostě vždycky těšila, až se zase vrátím do Lysé.“

Informátor MD: A v tu chvíli jsem se seznámil s Pačesem (Jan Lapáček – trenér ve VKL) a se všema lidma v Lysý, se kterými jsem začal trávit stále více času. Začali jsme spolu jezdit závody a výsledky se dostavovaly. Takže jsem pak úplně přestoupil na veslák do Lysý, protože v Neratovicích jsme neměli trenéra, pod kterým by to mělo takovou úroveň jako pod Pačesem.“

Zde je krátký příběh informátora, který do VKL přestoupil nedávno, takže je vidět, že jako jediný ke klubu nemá žádný větší citový vztah. Ale jeho vztah je i přesto rozhodně kladný.

Zásadní rozdíl mezi kluby hrají peníze. V Praze se nachází kluby, které mají více peněz, tudíž mají vybudované i lepší zázemí, než například polabské nebo moravské kluby. To je i hlavní důvod, proč, jak už bylo výše zmíněno, je v Praze nejlepší a taky jediné zázemí pro reprezentaci. Další rozdíl můžeme spatřit v tom, že v pražských klubech mají jiný přístup k žákovským kategoriím, děti si tam méně hrají a není tam pro ně vytvořeno tak dobré prostředí jako například ve VKL. V Praze je tedy už od žákovských kategorií požadován kvalitní výsledek, což může některé děti odradit.

Informátor AZ: „Jelikož jsem v Lysý byla ve své kategorii skoro vždy sama holka, tak jsem prošla kvůli společenství dost kluby, kde jsem trénovala. A teda musím říct, že na Labi jsou ty kluby takový celkem podobný. Hlavně co se týká dětí, protože v takových klubech to je spíš bráno jako zábava pro děti. A v tý Praze do toho jsou víc peníze a už i ty malý děti trénují víc a jinak než třeba u nás v Lysý. A to se mi líbí, že u nás to ty děti mají spíš formou her a zábavy,

více je to baví, a i si myslím, že u toho dokážou dýl vydržet než ty děti v Praze. Ale pokud chceš být v repre, tak musíš veslovat v Praze, protože v Lysé se v mužích a ženách na žádný velký úrovni nevesluje. I ty dospělý to pak mají taky spíš jako zábavu a zpestření. Ale jako v Lysé to mám moc ráda, i když se může stát, že budu muset přestoupit někam do Prahy kvůli studiu a lepším možnostem.“

Informátor DH: *„Tak Lysá patří mezi ty menší kluby jako jsou třeba Neratovice a Brandýs, ale určitě mezi těma všema patří mezi ty nejlepší. Ať už co se týká výsledků, vybavení loděnice, trenérů, a i tou atmosférou. Půl roku jsem vesloval v Třeboni a do Lysé jsem se moc rád vrátil, protože to je několikanásobně lepší klub. Ale pak třeba ty pražský kluby jsou zase úplně jinde, protože se tam pohybuje víc peněz. A pokud tam přestoupil nějaký veslař z menšího klubu, tak to spíš bylo kvůli posádkám a jeho výkonnosti, ale to já jsem samozřejmě nikdy výkonnost na to neměl, takže jsem nad tím nikdy neuvažoval, že bych tam šel a opustil Lysou.“*

Informátor JZ: *„Podmínky jsou určitě jiný než v těch velkých klubech, hlavně z toho finančního hlediska – vybavení a zázemí. Bohatší a větší kluby jsou na tom určitě líp, ale nemůžu říct, že by to byl nějaký zásadní rozdíl pro nějakou přípravu, protože ve chvíli, kdy se člověku chce, tak je schopný to dělat kdekoliv. A pokud jsou výsledky, tak se mu dostane podpory i v tom menším klubu.“*

Informátor MD: *„Neratovice měly třeba lepší ty prostory, měly plně vybavenou posilovnu a tak, v Lysý to je takový malý a všechno u sebe. A v Praze jsou zase úplně jinde, takže to je dost o penězích, ale myslím si, že pak na kvalitě to reálně nehraje roli. Myslím, že největší roli hraje kvalitní trenér. A v Lysý je skvělý trenér, který spoustu věcí zařídí, což někde jinde není. V Neratovicích to byl spíš takový klub pro zábavu, kam si chodí veteráni spolu popít pivo a pak možná na chvíli na vodu. V Lysý je trenér se zkušenostmi a není to trenér, který to někde vypožoroval.“*

Informátor TS: *„Já jsem hrozně vděčná za tu Lysou, jak to tam fungovalo, byla tam skvělá atmosféra. I pro děti to tam je hezky nastavený, aby je to bavilo, což třeba u těch pražských klubech moc není. A pak v těch starších kategoriích se ta Lysá snaží vyrovnat těm bohatším klubům a předat svěřencům komplexní přístup a pořádný tréninkový zázemí a zkušenosti. A i Lysá vždycky vystupuje jako sympatický a nekonfliktní klub, všichni nás tak nějak brali a nebyli s náma žádný problémy. S těma polabskýma klubama jsme si určitě byli blíží. Tam pak byla trochu rivalita s těma pražskýma klubama, ale asi ne nic hroznýho.“*

5.3 Zúčastněné pozorování

Ve Veslařském klubu Lysá nad Labem jsem se pohybovala od roku 2004, kdy můj otec Jan Krumpholc začal znovu veslovat, převzal vedení klubu a stal se trenérem. Já osobně jsem aktivně začala veslovat v roce 2009, kdy jsem byla mladší žákyně. Zároveň v tomto roce nebo o rok později začali veslovat tři informátoři, kteří byli moji velmi dobří kamarádi a patřili jsme do stejné veslařské party, kterou ve svých odpovědích zmiňují. Proto v následujících řádcích uvedu poznatky, které jsem přibližně za 9 let naší společné veslařské cesty vypožorovala v rámci sociálních vztahů.

Jedním ze zajímavých vypožorovaných jevů, které by mohly být naprosto nepochopené pro člověka, který není členem této veslařské skupiny, je určitě intenzita vztahů. Téměř každý informátor to ve svých odpovědích zmiňoval. Já, jakožto bývalá členka skupiny, to mohu naprosto potvrdit. Od 10 let jsme spolu vyrůstali, trávili jsme spolu minimálně tři odpoledne v týdnu a alespoň polovinu roku celé víkendy na závodech. Je tedy jasné, že se v rámci skupiny vytvářely různé vazby, protože ne každý byl úplně nejlepší kamarád s každým. A ty vazby, které spočívaly v těch přátelských i partnerských, se i různě míchaly. Na začátek bych zmínila něco, co se v odpovědích dotazovaných informátorů sice ani jednou neobjevilo, ale mně to přijde zajímavé a neobvyklé. V naší veslařské skupině bylo totiž naprosto běžné, že jedna ze dvou velmi dobrých kamarádek byla ve vztahu s klukem, který patřil do veslařské party a byl tedy zároveň kamarád i té druhé kamarádky, ale například o pár měsíců dál s tím klukem začala chodit právě ta druhá kamarádka. Nejzajímavější na tom je, že byli i nadále všichni navzájem kamarádi, a to dokonce i bývalí partneři. Ze začátku, kdy jsme byli opravdu mladí, se jednalo o ne příliš vážné vztahy, takže se nejednalo o nic zásadního. Ale později jsme všichni byli čím dál více starší, a tím pádem i vztahy byly čím dál více vážnější, ale i přesto to fungovalo. Musím říct, že je opravdu jen pár jedinců ze skupiny, kterým by se toto nestalo. A toto se dělo opakovaně po dobu přibližně 9 let, než se skupina začala pomalu rozpadat. Během této doby to nikomu nepřišlo zvláštní a brali jsme to, že je to naší součástí, ale zpětně vidím, že toto v běžném životě zažil jen málokdo a není příliš běžné, že by spolu bývalí partneři i nadále vycházeli, nebo by kamarádkám nevadilo „předávat“ si kluky. Je těžké říct, jak je možné, že to fungovalo, ale zřejmě, že nás to všechny nějakým způsobem ovlivnilo. Pro některé se ty vztahy staly závislostí a je pro ně těžké je opustit. Pro některé už to bylo hodně intenzivní a jsou rádi, že nyní žijí jiné životy s lidmi, kteří do veslařské skupiny nikdy nepatřili.

Každý z informátorů zmiňoval, že veslařské vztahy jsou v obecné rovině velmi přátelské. Což výše napsané řádky potvrzují, ale stejně jako v každé skupině i zde se vyskytovaly spory. Zajímavé na tom ale bylo, že netrvaly příliš dlouho a interval mezi usmířením byl krátký. Usmíření nakonec bylo nutné hlavně z důvodu, že jsme spolu s největší pravděpodobností museli usednout do stejné lodě, a jak zde už zaznělo, v posádce jde převážně o vzájemnou podporu, která je v rozporu s hádkou. Důležité je také poukázat na to, že zmíněné spory málokdy vznikaly ze soupeření. Snad nikdy jsem si nevšimla toho, že by se někdo přestal s někým bavit jen z toho důvodu, že ho například při závodě předjel. Počáteční vztek se možná objevil, ale dále se to neprohlubovalo. Neshody občas přicházely v rámci posádky a spočívaly například v tom, že se veslaři dokázali navzájem nařknout za to, že jeden do záběru dává méně síly než ten druhý, nebo že někdo nedokáže dodržovat tempo tak, aby loď jela plynule. Ovšem opět zde hraje roli, že posádka stráví společně na vodě několik hodin a nikdo si to nechce ještě více znepríjemňovat negativní atmosférou. Také se často stává, že další trénink či závod se naopak posádce velmi povede, a hned je na dřívější křivdy zapomenuto. A další neshody mohou vyplynout z různých situací, které se nedějí na vodě, ale na břehu. Stejně jako v každé sociální skupině, i zde se objevovaly například nepříjemné pomluvy, které všechny ty roky veslařskou skupinu také provázely. Ale nikdy mi nepřipadalo, že by to bylo ve velké míře, a hlavně se postupem času i tyto křivdy zapomínaly. Byli jsme (a stále jsme) sportovci, takže jsme vždy měli blíž k fair play a nedělalo nám případně problém, abychom se omluvili.

Za zmínku také stojí sociální téma, které spočívá v tom, zda spolu veslaři trávili čas i naprosto mimo veslařské prostředí. Je důležité říci, že každý chodil na jinou školu nebo alespoň do jiné třídy, proto každý z nás měl nějaké kamarády ve škole, se kterými se tam bavil. Ale, jak informátoři ve svých odpovědích uvedli, nebylo možné s nimi nějak aktivně udržovat vztah i mimo školu. Abychom měli i jiné zájmy než veslování, sdíleli jsme ve veslařské skupině i hodnoty, které se netýkaly jen veslování. Například určití jedinci měli rádi stejné knížky, filmy nebo hudbu. Takže tyto vedlejší zájmy vytvářely nějaké menší podskupiny, které spolu šly do kina, na film, který se jim líbil, nebo spolu šly na koncert jejich oblíbeného interpreta. A tyto podskupiny se mezi sebou zároveň mísily. Po tréninku jsme mezi sebou často rozebírali právě tato témata, a každý volný víkend se využíval k podnikání věcí, na které jindy nebyl čas. Vyplývá z toho tedy, že jsme se vidali i mimo veslařské závody nebo tréninky, a právě to utužovalo naše vzájemné vztahy ještě více. Když jsme byli starší, tak jsme spolu chodili na různé narozeninové oslavy, posezení u alkoholu nebo diskotéky. Jen musím říct, že občas to bylo zvláštní, protože když jsem porovnála akci s lidmi, kteří nikdy neveslovali, možná

dokonce ani nesportovali a na různé akce chodili pravidelně, tak s nimi určitě byla větší zábava. Hlavně to pro nás byla vítaná (a zároveň ne příliš častá změna), protože ti lidé měli jiný pohled na svět oproti nám. U nás pak už byl problém, že jsme i na takových oslavách probírali ta samá témata stále dokola. Jako sportovci jsme také neměli takový kladný vztah k alkoholu, jaký bychom možná chtěli mít.

V životě není vždy všechno krásné a pozitivní, a tak to bylo i v naší veslařské partě. Občas se vyskytly spory, občas někdo neměl dobrou náladu a ovlivňoval tím ostatní, občas se někomu nedařilo tak, jak by chtěl, a také ne vždy vycházel každý s každým. Ale za mě osobně – ty roky strávené veslováním v okruhu přátel, které jsem tam měla, byly jednoznačně krásné a přínosné. S láskou vzpomínám na všechno hezké i špatné, co jsme společně zažili. Byla to zajímavá zkušenost do života, které nelituji a neumím si představit, že bych těch osm let prožila jinak, zároveň ze mě ty intenzivní vztahy také utvořily člověka, kterým jsem nyní.

ZÁVĚR

Cílem této práce bylo teoreticky nahlížet na sportovní veslování z perspektivy sociálních věd, zařadit ho do širšího kontextu života a životního stylu veslařů a zmapovat rozdíly, které se objevují u vrcholového a rekreačního veslování. Terénní výzkum byl realizován ve Veslařském klubu Lysá nad Labem, ve kterém se pohybují či v dřívější době pohybovali předem vybraní informátoři. Jednotliví informátoři byli vybráni tak, aby zaujímali různorodý výkonnostní profil, přístup k životu nebo měli jinak nastavené priority v životě.

Na začátku práce je obecně definován sport, který v době svého vzniku, přibližně v devatenáctém století sloužil jako forma zábavy a měl rekreační charakter. Postupem let se význam slova ustálil a jedná se o všechny pohybové aktivity, které vedou k projevení a zdokonalení tělesné a psychické kondice, rozvoji společenských vztahů nebo dosažení určitých výsledků v nejrůznějších soutěžích. A právě k tématu socializace sportu přispěl v roce 1998 Heinemann čtyřmi dimenzemi socializace vázající se i na sportovní odvětví, kterými jsou společná identita, sebeidentita, sebeprosazení a propojení sebepojetí se sociálními závazky jedince. Další kapitoly se věnují rozdělení sportu na vrcholový a rekreační. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že vrcholový sport je založen na posouvání lidských výkonů, náročné přípravě, která vede k úspěchu na soutěži. Zároveň vrcholový sportovec za toto pobírá materiální zisk. Oproti tomu rekreační sport klade důraz na osobní projev, prožitek ze sportu nebo udržení dobrého zdravotního stavu. Rekreační sportovec nepobírá za sport materiální zisk a nesnaží se za každou cenu zvítězit. Zajímavá výhoda sportu spočívá v pocitu, který se dostaví po daném

sportovním výkonu. Tyto pocity se v praktické části více rozebraly v rámci odpovědí reálných sportovců.

Jelikož se tato práce zabývá konkrétním sportem, a to tedy veslováním, bylo nutné tento druh sportu představit. Spousta lidí ho zaměňuje například za pádlování, ale v těchto dvou sportech je zásadní rozdíl. Veslování je silově vytrvalostní sport, který může spadat do kategorie jak individuálních, tak kolektivních sportů. Jako téměř v každém sportu jsou i zde rozděleny kategorie podle věku a pohlaví. Veslování ale také obsahuje i spoustu disciplín, proto je tak rozmanité. Rozmanitost také spočívá v rozdělení veslařské sezóny na letní a zimní, které se mezi sebou velmi liší. Pro veslování je specifické i názvosloví, které se dělí na oficiální a neoficiální. Oficiální názvosloví se objevuje hlavně v popisu lodi či vesla a pro konkrétnější představu je tento popis doplněn fotografiemi. S neoficiálním názvoslovím se v různých podobách setkáváme napříč veslaři a veslařskými kluby.

Sportovní trénink je nedílnou součástí toho, aby se člověk mohl naplno věnovat nějakému sportu. Samotná kapitola je věnována obecně sportovnímu tréninku, jehož definice i náplň se postupem let vyvíjely. Dnes je sportovní trénink brán jako složitý a organizovaný proces, jehož účel spočívá v rozvíjení výkonnosti sportovce v daném sportu, na který je zaměřený. Trénink je soustředěný na rozvoj tělesných, psychických i sociálních dovedností. Vlastními slovy autorky je popsán konkrétní veslařský trénink, pro který je rozhodně specifická rozmanitost a rozdělení sezóny na zimní a letní. Právě v těchto dvou sezónách se náplň i místo tréninků velmi liší. Veslování je obecně venkovní sport, ovšem v zimě jsou veslaři nuceni přesunout se do vnitřních prostor a trénovat na veslařském trenažeru, na kterém trénují a závodí každý sám za sebe. Pro většinu veslařů je toto ta nudnější část roku a těší se, až se opět veslování promění ve venkovní a kolektivní sport.

Stěžejní kapitoly této práce spočívají v terénním výzkumu. V metodologické části práce jsou popsány metody výzkumu, které byly použity. Jedná se o strukturované rozhovory se 7 informátory a retrospektivní zúčastněné pozorování výzkumníka. Otázky v rozhovorech byly koncipovány tak, aby bylo možné odpovědět na výzkumné otázky, které byly na začátku výzkumu stanoveny. Zúčastněné pozorování muselo být nakonec kvůli koronavirové situaci použito pouze retrospektivně a vycházelo ze vzpomínek autorky práce, která se ve Veslařském klubu Lysá nad Labem aktivně pohybovala přibližně 9 let a její veslařská cesta byla doprovázena i některými z informátorů. Retrospektivní zúčastněné pozorování je zaměřeno převážně na tři hlavní oblasti veslařských sociálních vztahů.

Z analýzy první výzkumné otázky bylo zjištěno, že sociální vztahy dělají veslování zajímavějším sportem a jsou hnacím motorem pro setrvání. Nejdůležitější roli určitě hrají v žákovských kategoriích, kdy jde především o zábavu a není zde ještě kladen takový důraz na výkony. Ve starších veslařských kategoriích se nároky na výkony zvyšují, ale sociální vztahy tu stále mají své nezastupitelné místo. Zároveň veslaři, kvůli časové náročnosti tohoto sportu, nemají dostatek prostoru pro vytváření sociálních vazeb mimo veslařské prostředí. Většina z nich v tom ale nevidí problém, protože veslařská parta jim dokáže vše vynahradit. Veslařské vztahy jsou pak ale velmi intenzivní a občas se mohou projevit nějaké neshody. A právě strávený společný čas hraje hlavní roli v případném rozdělení se do veslařských skupin, ať už podle výkonnosti nebo podle toho, v jakém klubu veslaři veslují. Dle odpovědí hrají nejdůležitější roli vztahy s lidmi z domácího klubu, kde jsou vztahy také nejintenzivnější. Obecně se ale mezi veslaři z různých klubů vyskytuje přátelská atmosféra, veslaři si navzájem pomáhají, rozdíly ve výkonnosti se příliš neprojevují a spory vznikají jen ve výjimečných a individuálních případech. V odpovědích zaznělo i slovní spojení „lidi od vody“, kterým je myšleno, že veslaři jsou obecně pohodoví a nejspíš díky venkovnímu prostředí i klidní.

Druhá výzkumná otázka se zabývala tím, co pro veslaře znamená veslování, co na něm mají nejradši, co je jejich motivací k tomu, aby veslovali. Většina informátorů má na veslování nejradši to, že se jedná o venkovní sport, a tudíž se pohybují na čerstvém vzduchu u vody. U veslování jde o souznění veslařů, lodě, vesel a přírody, a právě v tom spousta veslařů vidí krásu tohoto sportu. Samozřejmě hlavní motivací veslařů jsou úspěchy, pokud úspěchy nejsou, drží je u toho ještě nějakou dobu veslařská parta, ale i to po čase přestane stačit. Jelikož je veslování časově náročný sport, tak později spousta veslařů přehodnotí své priority a začnou se v životě věnovat jiným věcem, proto na veslařském vrcholu nezůstává velký počet veslařů. Zajímavé byly myšlenky informátorů, kteří zmínili, že je pro ně motivující ten slastný a zároveň vyčerpávající pocit po náročném tréninku nebo závodě. Veslování je náročný sport, který bolí, proto se spousta lidí může divit, proč to někdo dělá dobrovolně, ale v té bolesti je právě to kouzlo.

Každému z veslařů zasahuje do osobního života a ovlivňuje jeho životní směr, což dokazují i výsledky ze třetí výzkumné otázky. Zásadní jsou již zmiňované školní sociální vazby, na jejichž udržování nezbyvá čas. Časová náročnost veslování také negativně zasahuje do kvality studia, proto později například vysokoškolské studium je před veslováním upřednostněno. Veslování ze života jen nebere, ale také dává, protože díky absolvovaným tréninkům a závodům jsou veslaři

morálně a mentálně mnohem silnější. Díky veslování získali zkušenosti, které se dají aplikovat do běžného života.

Výsledky čtvrté výzkumné otázky dokazují, že o vrcholové veslování obecně není příliš velký zájem. Zejména z toho důvodu, že se tím jen těžko dá v budoucnu kvalitně uživit. Skvěle se tato problematika dá porovnat s finančními odměnami u fotbalistů, které jsou mnohem vyšší i za mnohem menší námahu. Celkově vrcholovému sportu musí daný sportovec podřít svůj osobní život a u veslování tomu není jinak. Ze získaných odpovědí bylo zjištěno, že veslaři chtějí mít spíše vystudovanou kvalitní vysokou školu, která jim zajistí prestižní práci, a tak ji dají přednost před vrcholovým veslováním.

Terénní výzkum probíhal s veslaři, kteří se pohybují na území Veslařského klubu Lysá na Labem. Pro všechny informátory je tento klub srdcová záležitost, mají k němu blízký vztah a buď se v klubu i nadále pohybují, nebo se tam rádi vrací. Rozdíly mezi jinými veslařskými kluby v České republice se vyznačují hlavně finančními prostředky. VKL tedy sice není jeden z nejbohatších klubů, ale i tak své zázemí, jak materiální, tak sociální buduje na velmi dobré úrovni.

Retrospektivní zúčastněné pozorování, které bylo podloženo vzpomínkami výzkumníka z dřívějších let, bylo zaměřeno především na sociální vztahy mezi veslaři. Zmíněny byly partnerské vztahy, které se ve veslařském prostředí odehrávaly a různě se mezi sebou mísily, takže hrály velkou roli v životech veslařů. Rozebrány byly také případné spory, které v některých případech také vznikly, ale zároveň usmiřovací doba byla kratší než například v jiných sociálních skupinách. Veslaři spolu tráví čas i mimo veslařské prostředí a mají zájmy a témata, které se veslování netýkají, což také stálo za zmínku.

Pro každého z veslařů je veslování výjimečné něčím jiným, ale všichni to dělají nebo dělali s láskou. Potvrdil se jeden z významů sportu, který spočívá v zábavě. I na vrcholové úrovni je zábava důležitá a sportovci si uvědomují, že ne vždy jde jen o to, aby podali ty nejlepší sportovní výsledky.

POUŽITÁ LITERATURA

1. ČECHÁK, Vladimír a Jiří LINHART. Sociologie sportu. Praha: Olympia, 1986.
2. ECHER, Niels a Stefanos VOLIANITIS. *Rowing*. Oxford: Wiley-Blackwell, 2007. ISBN 978-1-4051-5373-7.
3. HÁJEK, Jeroným. Antropomotorika. Praha: Univerzita Karlova, 2001.

4. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6.
5. JIRÁSEK, Ivo. *Filosofická kinantropologie*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.
6. JETMAROVÁ, Jana. *Fenomenologie ultravytrvalostního sportu*. Český lid. 2017, 104(1).
7. PERIČ, Tomáš a Josef DOVALIL. *Sportovní trénink*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2118-7.
8. SEKOT, Aleš. *Sociologické problémy sportu*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2562-8.
9. SLEPIČKA, Pavel, Václav HOŠEK a Běla HÁTLOVÁ. *Psychologie sportu*. Vyd. 2. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1602-5.
10. SLEPIČKOVÁ, Irena. *Sport a volný čas*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-246-0044-7.
11. TOUŠEK, Laco a kol. *Kapitoly z kvalitativního výzkumu*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2015. ISBN 978-80-261-0471-1.
12. Český veslařský svaz. *Řády závodního veslování*. Praha: Olympia, a.s., 2007. ISBN 978-80-7376-045-8.

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Muscle Soreness – Is Cold Water Immersion Effective For Treatment. Medicalnewstoday.com [online]. 20. 2. 2012 [cit. 2020-02-26]. Dostupné z: <https://www.medicalnewstoday.com/articles/241916#1>
2. Veslo [online]. [cit. 2020-02-01]. Dostupné z: <https://www.veslo.cz/historie0>
3. Vklýsa [online]. [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: http://www.vklysa.cz/?page_id=243

ZDROJ ILUSTRACÍ

Obrázky 1–11 – Vlastní tvorba (fotoaparát Olympus OM-D E-M10 Mark III, 14-42 mm)